

Милосердя
врятує
світ

ДОБРА СПРАВА

ЕЛУЛ 5783

№ 203

СЕРПЕНЬ 2023

American Jewish
Joint Distribution
Committee

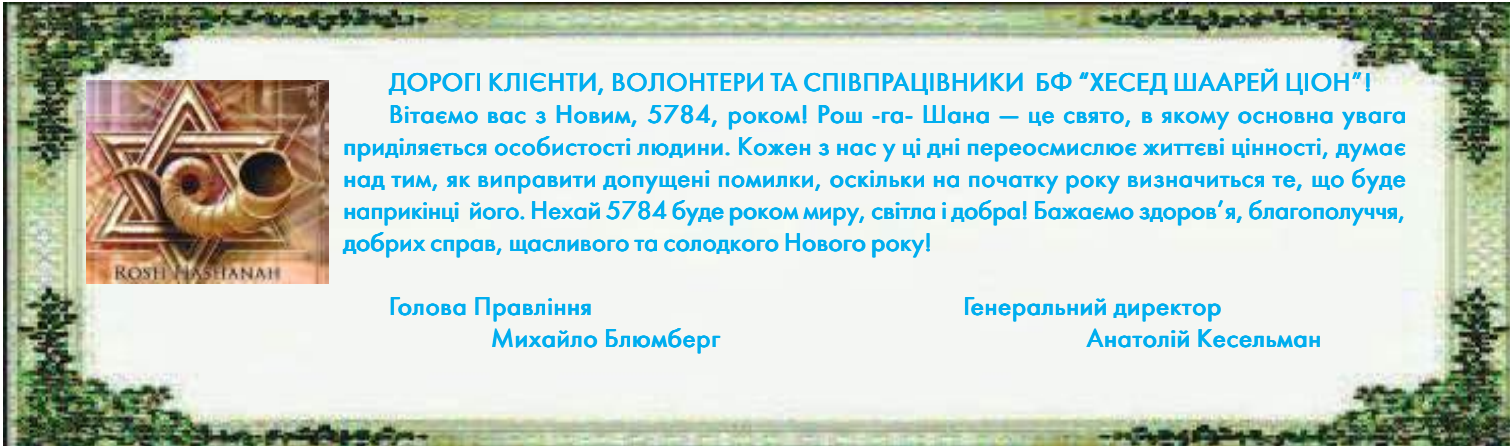
Claims Conference
ועידת הנכונות
The Conference on Jewish Material
Claims Against Germany

ГАЗЕТА БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"

ОДЕСА

Видається за підтримки "Джойнт" JDC

International Fellowship
of Christians and Jews

ДОРОГІ КЛІЄНТИ, ВОЛОНТЕРИ ТА СПІВПРАЦІВНИКИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"!
Вітаємо вас з Новим, 5784, роком! Рош -га- Шана — це свято, в якому основна увага приділяється особистості людини. Кожен з нас у ці дні переосмислює життєві цінності, думає над тим, як виправити допущені помилки, оскільки на початку року визначиться те, що буде наприкінці його. Нехай 5784 буде роком миру, світла і добра! Бажаємо здоров'я, благополуччя, добрих справ, щасливого та солодкого Нового року!

Голова Правління
Михайло Блюмберг

Генеральний директор
Анатолій Кесельман

Є В Р Е Й С Ъ К И Й Н О В И Й Р І К

15—17 вересня (1—2 тишрея) 2023 — свято Рош-Ашана — єврейський Новий рік. Починається він із вечора 15 вересня і закінчується увечері 17-го числа. Це свято має мало чого спільного із звичним для нас розумінням Нового року. Ніякого шампанського, жодних феєрверків і ні найменшого натяку на нестримні веселощі. Рош-Ашана — це час переосмислення прожитого, покаяння та надії на майбутнє.

посилають поздоровлення тим, хто далеко. Сім'я збирається за столом, який прикрашають традиційні святкові страви. Звичайно, будь-яка людина хоче, щоб рік, що починається, був для неї хорошим, «солодким». Ось чому в цей день на стіл подається багато страв, які символізують побажання щасливого року.

З цим святом пов'язане створення світу, перших людей, куштування забороненого плоду, закінчення Всесвітнього потопу, чудовий порятунок Ісаака під час жертвопринесення та інші важливі події біблійної історії.

У ці дні Б-г відзначає в Книзі життя, яка доля очікує в наступному році на кожного з людей: «... кому жити і кому померти, кого чекає спокій, а кого — поневіряння, кого — благополуччя, а кого — муки, кому призначена бідність, а кому — багатство». Щира віра в те,

що Б-г бажає всім добра і благополуччя, перетворює цей день на свято.

В цей час євреям наказано проаналізувати свої вчинки за весь попередній рік і підготуватися до року, що починається. Розмірковуючи про майбутнє, євреї просять миру, злагоди, здоров'я. Звук шофара (баранячий ріг) закликає: «Прокиньтесь ті, хто дрімає, хто витрачає відпущені роки безглуздо. Огляньте душі свої і добрими зробіть справи ваші».

Це свято відзначається в Ізраїлі всіма. Цього дня дарують один одному подарунки,

Залежно від місцевих традицій ці страви можуть мінятися, але майже всюди в єврейських сім'ях подають: рибу — символ родючості; голову (баранячу або рибну) — щоб бути «на чолі», а не в хвості; моркву кружечками — за формою і за кольором вона повинна нагадувати золоті монети, багатство; круглу солодку халу з родзинками — щоб рік був повним, здоровим; овочі і фрукти — на знак надії на рясний урожай. Шматочок яблука, вмочивши його в мед, з'їдають на початку трапези відразу після хали, «щоб рік був солодким і щасливим». Хай буде він таким!

Д Е Н Ь В И Щ О Т О С У Д У

Йом Кіпур починається з вечора 24 вересня і закінчується 25 вересня 2023 р. Це — день спокутування гріхів і Вищого суду, єдиний день року, коли Тора наказує людині не займатися нічим, крім аналізу своїх вчинків і помислів.

У давнину, коли в Єрусалимі ще стояв Храм, у Судний день первосвященик мав здійснити процедуру самоочищення, входив до Храму, готував жертву для заклання і приносив її у спокуту гріхів всьому народу Ізраїлевого. Сьогодні суть обрядових дій перейшла з Храму до синагоги, а місце жертвопринесення зайняли молитви.

"Відкриваюча молитва" — Кол Нідрей — перетворилася на символ усього свята. У Йом Кіпур читають також поминальну молитву, до якої в наші дні додалися ще дві частини: поминання жертв Катастрофи та загинлих у

війнах за незалежність Ізраїлю. 1973 року в цей день армії Єгипту та Сирії здійснили раптовий напад на Ізраїль. Прямо із синагоги та зі своїх будинків люди вирушили у бій. Багато хто не повернувся. Так старі обрядові форми наповнили новий трагічний зміст — втрата і скорбота.

Напередодні Йом Кіпур прийнято їсти "розділювальну трапезу", після якої до кінця Судного дня — суворий піст. Судний день, згідно з єврейською традицією, завершується тим, що кожен єврей отримує позитивну або негативну оцінку своїх діянь, а на її основі — вирок милостивий або засуджуючий.

Це день, коли з'ясується, прийнято чи відхилено прохання про прощення Вищим судом на небесах.

Особливого значення набуває «закриваюча молитва», яка вимовляється при заході сонця — після неї вже ніби зачинені ворота милосердя, через які піднімаються до неба прохання та молитви народу Ізраїлю.

Лунають звуки шофара, а потім чути призов, що завершує всі обряди: "Наступного року в Єрусалимі".

- Свята в Україні 2 стор.
- Ірина Мармер "Видатні українські художники..." 3 стор.
- Діє "Гаряча лінія" 4 стор.
- Поради господарці 4 стор.
- Марк Штейнберг "Єврейський щит СРСР" 5 стор.
- Андрій Райков "Леонід Утьосов: ювілей—2023" 6 стор.
- Одеса у старих фотографіях 7 стор.
- Олександр та Лев Шаргородські "Далеко, далі не буває..." 8 стор.
- Віра Шаховцева "Люди "Золотого віку" 9 стор.
- Михайло Гаузнер "Неординарні особистості" 10 стор.
- Країна Поезія 11 стор.
- Посмішка 12 стор.

Служба "Мокед-Лакашіш"—737-40-21; Служба "Харчування"—737-40-11;
Програма "Медицина"—737-40-27; Культурний центр —737-40-13;
Служба волонтерів—737-40-24; Волонтерська вітальня—737-40-32;
Денний центр—737-40-30; Редакція газети "Добра справа"—737-40-12

Новини світу, України, Одеси

Федеральний суд Вашингтона звинуватив колишнього президента США Дональда Трампа в змові з метою скасування результатів президентських виборів 2020 року.

Москвський суд засудив Олексія Навального ще до 19 років позбавлення волі у колонії особливого режиму.

Державний секретар США Ентоні Блінкен заявив, що Збройні сили України звільнили близько 50% територій, захоплених російською армією з 24 лютого 2022 року.

Президент США Джо Байден призначив командувачем військово-морським флотом адмірала Лізу Франчетті 30 серпня. Вона стала першою жінкою не лише на чолі американського ВМФ, а й у складі Об'єднаного комітету начальників штабів.

У Польщі розпочалися випробування електронного бар'єру на кордоні з Росією. Ця система камер та датчиків руху буде діяти протягом приблизно 200 км.

17 держав приєдналися до декларації G7 про гарантії безпеки для України, 63 країни працюють над реалізацією "формули миру".

11 кораблів Військово-морських сил Китаю та Росії вперше разом пройшли у водах біля південних островів Японії у префектурі Окінава.

США та Японія уклали угоду про спільну розробку системи перехоплення гіперзвукових ракет, які можуть обходити існуючі системи ППО, змінюючи курс, що ускладнює їх поразку.

Російська автоматична міжпланетна станція "Місяць-25" припинила своє існування після зіткнення з Місяцем.

Китай має найбільшу кількість розвідувальних супутників у світі після США.

Американська компанія Virgin Galactic провела перший комерційний рейс суборбітальною траєкторією. На борту корабля перебували троє туристів та три члени екіпажу. Корабель здійснив виток навколо Землі на висоті понад 80 кілометрів – на межі стратосфери та космічного простору. Політ тривав одну годину.

Китай почав масштабні повітряні та морські військові навчання навколо Тайваню.

Суккот — одне з трьох паломницьких свят, яке починається 15 Тішрея (2023 р. 29 вересня) і триває до 6 жовтня. Якщо всі інші свята відзначаються вдома, в колі сім'ї, то в Суккот євреї залишають будинки і живуть у покритих гілками тимчасових будівлях, званих сукка ("курін"), в яких святкують і славлять Всевишнього на згадку про поневіряння євреїв Синайською пустелею.

Суккот — свято історичне. Цими днями відзначають сорокарічний період, протягом якого євреї, блукаючи пустелею, жили в тимчасових притулках.

Суккот — це і "Свято врожаю", коли в Ізраїлі святкують кінець сільськогосподарського року. Сьомий день Суккот має свої особливі закони. Щодня чоловіки читають благословення, тримаючи в руках лулав та етрог. Один із

найважливіших законів Суккот — міцва "чотирьох рослин", коли з'єднують разом етрог — цитрон, лулав — фінікова пальма, адасим — гілочки пахучої мирти і аравот — гілки скромної верби і

вимовляють над ними особливе благословення. Символіка цієї заповіді пов'язана із поєднанням властивостей цих рослин: смаку та запаху. Смак символізує внутрішню гідність, придбану за рахунок

вивчення мудрості Тори. Запах рослини символізує дії людини: виконання Закону та допомога ближнім. **Етрог.** Як етрог поєднує приємний смак і чудовий аромат, так і серед народу Ізраїлю є люди, які глибоко вивчили Тору і виконують усі заповіді. **Лулав.** Як фініки мають приємний смак, але позбавлені запаху, так і в народі Ізраїлю можна знайти тих, хто вивчає Тору, не роблячи при цьому добрих справ. **Адасим.** Як мирт має чудовий аромат, але не смак, так і серед народу Ізраїлю є такі, хто творить добрі справи, але не вивчає Тору. **Аравот.** Як верба позбавлена смаку і запаху, так і серед євреїв є ті, хто вивчає Тору і робить добрі справи. Таким чином, внутрішній зміст цієї міцви — об'єднання всіх євреїв, хоч би якими вони були.

1 ВЕРЕСНЯ — ДЕНЬ ЗНАНЬ

«День знань» започатковано Указом Президії Верховної Ради СРСР №37311 від 15 червня 1984 року «Про оголошення 1 вересня всенародним святом — Днем знань».

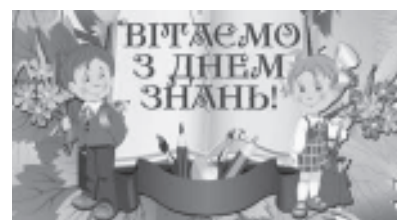
В Україні свято Першого вересня для всіх особливе, адже на ньому буває багато гостей, і воно є візитною карткою кожного навчального закладу. День знань завжди відрізняється яскравістю вражень та нових переживань, нових надій та несподіваних зустрічей. У школах на розсуд адміністрації навчального закладу проводиться святкова лінійка, а це зазвичай час першої половини дня з 8:00 до 12:00. Перший дзвінок і

початок нового навчального року — це свято вчителів, студентів та школярів, батьків, наших друзів і

навіть певною мірою свято, яке об'єднує всі покоління. Особлива увага приділяється, звичайно, першокласникам, тим, хто вперше сідає за шкільну парту. Для решти учнів та студентів цей день також наповнений різноманітними святковими заходами.

Першим уроком у шкільних навчальних закладах з початку навчального тижня вчителі

проводять Урок Миру, потім уроки продовжуються за звичайним розкладом. Для школярів, які

навчаються у всіх середніх спеціальних та вищих навчальних закладах, особливо для першокурсників,

проходять урочисті збори, що підкреслюють особливу важливість освіти, обраного ними шляху оволодіння своїми майбутніми професійними навичками.

Знання — справжня сила, яка допомагає нам долати багато труднощів і досягати заслужених

успіхів. Першого вересня звучать вірші, які читають учні, вітаючи своїх викладачів. Це свято не обминають своєю увагою керівники міст і районів, адміністрації різних рангів. Це — певний результат величезної підготовчої роботи, яка передувала початку нового навчального року, нового повного навчального процесу шкільного навчання.

Цього дня ми поспішаємо приєднатися до поздоровлень на адресу вчителів, завдяки яким ми маємо чудову нагоду — бути освіченими людьми! Здоров'я всім та благополуччя! Миру та Кохання!

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ДЕМОКРАТІЇ

Цей день проголошено Генеральною Асамблеєю ООН 13 грудня 2007 року в резолюції, присвяченій підтримці зусиль урядів щодо розвитку та зміцнення демократій. Відзначається щорічно 15 вересня, починаючи з 2008 року. Демократія — це не лише мета, а й процес, і лише за повної участі та підтримки міжнародної спільноти, державних органів влади, суспільства та окремих громадян

ідеалі демократії можна здійснити у кожному куточку світу. Загальна декларація прав людини говорить:

«Воля народу має бути основою влади уряду; ця воля повинна знаходити собі вираз у періодичних та нефальсифікованих

виборах, які мають проводитися на основі загального та рівного виборчого права шляхом таємного голосування або ж

за допомогою інших рівнозначних форм, що забезпечують свободу голосування». Міжнародний пакт про економічні,

соціальні та культурні права та пізніші документи про права людини, що встановлюють права груп населення (наприклад, корінного населення, меншин, інвалідів), однаково важливі для демократії, оскільки вони забезпечують об'єктивний розподіл матеріальних цінностей, а також рівність і справедливість щодо реалізації громадянських та політичних прав.

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ КРАСИ

9 вересня щороку у всьому світі відзначають Міжнародний день краси. Ініціатором його створення у 1995 році став Міжнародний комітет естетики та косметології CIDESKO, заснований у Швейцарії у 1946 році і є найбільш визнаною у всьому світі організацією у сфері косметології.

Краса — це все прекрасне, що так чи інакше є у нашому житті. Краса оточує людину всюди: у природі, мистецтві, повсякденному житті та простих речах. Ми рідко замислюємося про те, наскільки чудово все те, що ми бачимо

навесні, коли у всьому світі розквітають квіти, восени, коли облітає помаранчеве листя, адже сама природа створює надзвичайної краси пейзажі, причому робить це цілий рік.

Перший в історії конкурс краси пройшов у Бельгії у вересні 1888, а перший конкурс краси «Міс Світу» відбувся в Лондоні у квітні 1951 року. Безумовно, зовнішня краса вабить людей. Вона

захоплює. Але, на жаль, зовнішня краса є не в кожного. Адже тільки природа може нагородити людину

прекрасним обличчям та гарною фігурою. Однак навіть у цьому пункті у людей розходиться думка. Для когось зовнішня краса поміщена в очах. Для

когось — у довгих ногах. А хтось любить гарні рельєфні спini. Кожен має своє поняття зовнішньої краси. Для багатьох краса — те, що всередині, тому зовнішній вигляд

нашого тіла залежить від його внутрішнього стану. Краса та здоров'я — це дві частини одного цілого. У Міжнародний день краси індустрія краси відчиняє двері для всіх бажаних. Сьогодні надають знижки на честь свята у косметичних салонах та спортивних клубах, а також у центрах краси.

До Міжнародного дня краси в багатьох країнах та містах стало гарною традицією проводити різноманітні конкурси краси та дякувати тим, хто допомагає нам її досягти.

100 - ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

Мальвіна Юліївна Лідольєва народилася 22 серпня 1923 року в Одесі. Закінчила школу №39.

Коли почалася Велика Вітчизняна війна, сім'я евакуювалася на Урал, у м. Чкаловськ (нині—Оренбург). Там Мальвіна вступила до медичного інституту, в якому навчалася до 1945 року.

Після закінчення війни Мальвіна Юліївна разом із сім'єю повернулася до Одеси. Будинок, у якому вона мешкала до початку війни, був зруйнований — до

нього потрапив снаряд, тому їм виділили квартиру на вул. Жуковського.

У 1950 році Мальвіна Юліївна закінчила Одеський медичний інститут, працювала за спеціальністю.

До неї з повагою відносились як колеги, так і пацієнти.

М. Лідольєва

Пройшло небагато часу, і Мальвіна Юліївна одружилася та переїхала до чоловіка в м. Ленінград. У 1953 р. народила доньку Нону, яка зараз мешкає у Сполучених Штатах Америки.

У 90-х роках вона із сім'єю повернулася до міста своєї юності — Одесу.

Мальвіна Юліївна стоїть на обліку в Хеседі з 1997 року, користується програмами "Прання і хімчистка", "Ліки", "Засоби особистої гігієни", "Гуманітарна допомога", "Зимова допомога", "Прокат устаткування", серед послуг — щоденні візити соцпрацівника.

У день ювілею куратор Карина Арутюнян від імені адміністрації БФ "Хесед Шаарей Ціон" привітала Мальвіну Юліївну з 100-річним ювілеєм і побажала їй — до 120!

ВИДАТНІ ІЗРАЇЛЬСЬКІ ХУДОЖНИКИ — НАШІ ЗЕМЛЯКИ

В квітні 1913 року Єлисаветградським благодійним товариством поширення грамотності й ремесел була влаштована Перша міська художня виставка — подія, як показав час, далеко не місцевого значення. З цієї нагоди в друкарні Немировського було видано каталог виставки. У

першому розділі експозиції представлені твори образотворчого мистецтва (живопис, графіка й скульптура) зарубіжних і російських художників (переважно одеситів) з приватних колекцій і місцевих митців.

Єлисаветградські художники — це Семен Данишевський, Ісидор Золотаревський, Феодосій Козачинський, Михайло Поляков, Амшей Нюренберг. Серед експонентів був художник Йосип Константиновський, який надав на виставку «14 весенних этюдів». Це була перша в житті виставка молодого митця, який тоді ще не мав художньої освіти (лише наступного, 1914 року, він вступив до Одеського художнього училища).

Більш примхливої біографії, сповненої метаморфоз і драматизму, ніж та, що судилася Йосипу Самсоновичу Константиновському, важко й уявити. Він народився в Яффо — одному з найдавніших міст на планеті — у 1892 році. Втім, уже через два роки сімейство повертається в Росію, оселяється спочатку в Одесі, а після першої російської революції 1905 року переїздить до Єлисаветграда й мешкає у ньому до 1919 року. Звісно, хлопець відвідував Вечірні Рисувальні Класи при Єлисаветградському земському реальному училищі. Тому Константиновського можна вважати не лише одеським художником (що давно вже зроблено), а і єлисаветградським.

У 1914 році Йосип вступив до Одеського художнього училища. Як пейзажист і портретист брав участь в одеських виставках Товариства незалежних художників, яке очолював наш земляк Амшей Нюренберг (1887—1979). Батько і брат Константиновського загинули в Єлисаветграді під час григор'євського погрому в травні 1919 року. Амшей Нюренберг пише, що коли він прибув у Єлисаветград невдовзі після цих трагічних подій, батьки йому розповіли жахливі подробиці: «Убиты отец и старший брат твоего друга Зоси Константиновского... Говорят, что они были убиты на глазах Зоси, который чуть с ума не сошел. После похорон он куда-то сбежал». Про батька свого друга Нюренберг пише: «Старик Константиновский — рабочий-большевик... Он прятал у себя революционеров, в их числе был известный подпольщик Довгалевский. Константиновский для всех нас был символом человека с чистым, отзывчивым сердцем...»

У жовтні того ж 1919 року Йосип Константиновський з дружиною

Ідою пароплавом «Руслан», на борту якого було понад 600 пасажирів, емігрує, а точніше — повертається в Палестину й опиняється в місті, де він народився. З 1923 року він жив і працював у Парижі, мав чудове ательє на Монпарнасі, зробив собі ім'я як скульптор-аніміліст.

Після 1930 року Константиновський поступово залишив заняття живописом і зосередився на скульптурі, працюючи з каменем і деревом; створював фігури тварин. Виставлявся в престижних салонах, влаштовував персональні виставки в різних галереях. Брав участь у виставці «Русские художники Парижской школы».

Наприкінці 20-х років Константиновський заради заробітку вирішив зайнятися літературною творчістю: почав писати твори французькою мовою. Щодо псевдонімів Константиновського, то, як згадує у своїй книзі «Одесса — Париж — Москва. Воспоминания художника» (2009) Амшей Маркович Нюренберг, з'явилися вони за таких обставин: «...Ильф мне рассказал, как он с Зосей Константиновским в Париже искали псевдоним для его первой книги. — Как вам известно, — сказал Ильф, — французы не любят книг с длинными фамилиями авторов. И не покупают их. Думали укоротить Зосину фамилию. Решили оставить ему половину — "Констан". Но под этим псевдонимом он wystупает как скульптор — на выставках. Остановились, наконец, на короткой, мной предложенной, сугубо русской фамилии — Матвеев».

Перша книжка спогадів Мішеля Матвеева «Люди пятого года» про події першої російської революції 1905 року була надрукована в 1928 році. Найвідоміший роман «Загнані» (1933) перекладений на 7 європейських мов, у ньому змальований кривавий єврейський погром 1919 р. в Єлисаветграді й долі емігрантів з Росії в різних країнах світу, зокрема поневіряння в Румунії.

У 1936 р. збірку оповідань «Странная семья» Мішель Матвеев навіть отримав літературну премію, згодом вийшли спогади «Вчера и давно» про дитячі роки в Єлисаветграді й Одесі в 1914 р. У 1947 р. побачила світ книжка «Город художников», яка детально змальовує сумне життя маленької колонії російських художників у Парижі, а в 1959 р. — роман про дитинство «Далеко, давно». У 1964 році мер ізраїльського міста Рамат-Ган виділив Жозефу Констану безкоштовну майстерню,

і він періодично жив то в Парижі, то в Ізраїлі. Після смерті ательє в Рамат-Гані претворили в музей Жозефа Констана. На превеликий жаль, жоден твір Мішеля Матвеева російською мовою не було перекладено. Нова хвиля інтересу до його роману «Загнані» спалахнула в 2010 році, коли з'явився німецький переклад твору. З цього приводу в журналі «Лехаим» (2010 рік) опублікована блискуча розвідка відомого російського письменника і літературознавця Олега Юр'єва «Равномерная поступь несчастья, или роман с сигуранцей. Мишель Матвеев о жизни в страшном сне».

Аналізуючи мову й стиль твору, він називає його «предшественником и одним из источников экзистенциалистской прозы во французской литературе»: «...Этот перевод его романа, нагонит новую волну европейского интереса... Может быть, и время Мишеля Матвеева наконец-то пришло. Может быть, начинается его Большая Европейская Биография». Ось так!

А загалом, наш край подарував Ізраїлю ще декількох видатних митців, які нині вважаються класиками єврейського образотворчого мистецтва. Це уродженець затопленого Новогеоргіївська Пінхас Литвиновський (1894-1985). Він прибув у Палестину в 1919 р.

На Литвиновського як живописця мала вплив творчість французьких майстрів А. Матісса, П. Пікассо, Ж. Руо, індійська філософія й дзен-буддизм. Своїми творами Литвиновський намагався досягти єврейсько-християнсько-ісламського синтезу. Створив своєрідний експресіонізм, в якому східний колорит передається не через сюжет, а винятково засобами живопису — яскравими кольоровими співзвуччями й геометричними формами. Автор картин, виконаних під впливом К. Малевича і М. Ларіонова: «Біля західної стіни», «Араб з квіткою», «Наречений і наречена» (1924-1928), а також багатьох інших творів.

Йому також судилася велика помертна слава. У 1986 році, через рік після смерті Литвиновського, виставка його творів була влаштована в приміщенні Кнесету (парламенту) Ізраїлю, а в 1990 році відбулася меморіальна виставка художника в Музеї Єрусалима. У 1998 році світ побачив ґрунтовний альбом творів Литвиновського. А ще в Єрусалимі з 1993 року існує відомий в Ізраїлі фотоклуб «Група Литви», названий на честь П. Литвиновського, оскільки двічі на тиждень фотомайстри збираються

в його старому єрусалимському будинку, де влаштовують виставки своїх творів та їхнє обговорення.

Одним з найвидатніших єврейських художників ХХ століття по праву вважається уродженець Єлисаветграда Іссахар-Бер (Захар) Рибак (1897-1935) — живописець,

графік і кераміст. Батько його був хасидом і загинув у Єлисаветграді під час погрому 1905 року. Хлопець з 1907 навчався в чудового художника й педагога Ф.С. Козачинського, відвідуючи Вечірні Рисувальні Класи при Єлисаветградському земському реальному училищі.

Перша в житті художня виставка також мала місце в рідному місті: 16-річний хлопець брав участь у І Єлисаветградській виставці 1913 року. З 1911 року він навчається в Київській художній школі, досліджує єврейську культуру й фольклор. У 1917-1919 рр. працював декоратором єврейського театру в Києві, опублікував у журналі «Ойфінг» («Схід») програмну статтю «Шляхи єврейського живопису». Тоді ж створив серію картин на тему єврейських погромів в Україні.

З 1921 року Рибак працює в Берліні, пише портрети, пейзажі, жанрові сценки з життя єврейської провінції. З 1926 р. регулярно виставляється в паризьких салонах (1927—1935). Він влаштував п'ять персональних виставок у паризьких галереях (1928—1933), у Лондоні й Кембриджі (1935). Виконав декілька скульптур для музею кераміки в Севрі. Меморіальний комітет після смерті Рибак заснував шість стипендій його імені для творчих поїздок єврейських художників.

Немов передчуваючи ранню смерть, Рибак працював з неймовірною інтенсивністю. Нині його називають яскравим представником паризької школи живопису, одним з найвизначніших європейських художників першої половини ХХ століття. І хоча Рибак так і не встиг побувати на історичній батьківщині й помер у Парижі, у 1962 р. вдова художника відкрила в Ізраїлі у місті Бат-Ям художній музей «Дім Рибак» (живопис і кераміка).

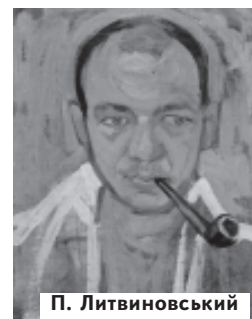
Ще один наш земляк (народився в містечку Златополі) Хаїм Аттар (справжнє прізвище Аптекар) (1902-1953) емігрував до Палестини в 1922 році, де став одним із засновників кібуцу Ейн-Харод. У 1933, 1937-1938 роках навчався в Парижі. Його улюблені жанри — портрет і натюрморт. Він малював дружину, дітей і членів кібуцу. У 1937 р. відкрив у Ейн Хароді школу мистецтва. У 1948 р. в кібуці був створений музей мистецтва, присвячений його творчості — найбільший на півночі Ізраїлю.

(За матеріалами краєзнавця та історика Володимира Боська).

Ірина Мармер

І. Константиновський

П. Литвиновський

І. Рибак

Х. Аттар

УВАГА! Діє «Гаряча лінія» ТЕЛЕФОНИ «ГАРЯЧОЇ ЛІНІЇ»

Шановні клієнти Благодійної Фундації «Хесед Шаарей Ціон»!

У такий непростий час ми розширили роботу «Гарячої лінії» (Call Center), яка працює з 3 квітня 2020 р. Вона створена для тих, хто самотній.

Якщо ви зіткнулися з проблемами, які виникли під час карантину, і поряд немає нікого, хто міг би вам допомогти, звертайтеся до співробітників та волонтерів Хеседи, які обслуговують «Гарячу лінію».

Вони намагатимуться надати вам допомогу.

Ви можете звертатися з будь-яких гострих питань за номерами телефонів, які наведені поруч, з 10.00 до 15.00 у робочі дні:

З мобільного:

0948634720
0948634710
0948634740
0948634770
0948634780
0948634810
0948634760
0948634790

З міського:

7934720
7934710
7934740
7934770
7934780
7934810
7934760
7934790

Не винятком є телефонний зв'язок з вашим куратором, але просимо поставитися з розумінням до переважності співробітників БФ «Хесед Шаарей Ціон».

Ми завжди раді допомогти вам!
Бережіть себе!
Будьте здорові!
З повагою,

Діана Боровик

Н О В И Н И З І З Р А Ї Л Ю

Глави національних інститутів та міжнародних єврейських організацій закликали прем'єр-міністра Ізраїлю Біньяміна Нетаньяху та лідера опозиції Яіра Лапіда покласти край політичним чварам, що роздирають народ Ізраїлю.

Голова Об'єднаного комітету начальників штабів США генерал Марк Міллі прибув до Ізраїлю як офіційний гість голови Генштабу Армії оборони Ізраїлю генерал-лейтенанта Херці Ха-Леві.

Кнесет пішов на літні канікули до 16 жовтня.

Ізраїль передав ЗСУ медичну допомогу на 100 млн грн.

Об'єднання російськомовних репатріантів опублікувало петицію з вимогою забезпечити новим репатріантам доступ до ульпанів для вивчення івриту, поки вони одержують «кошик абсорбції».

Ізраїльська компанія «Мекорот» розробила проект будівництва трубопроводу, за яким опріснена морська вода надходитиме в озеро Кінерет, яке колись було основним джерелом води в Ізраїлі. Тепер різкі зміни клімату та коливання рівня води не впливатимуть на функціонування цього району щодо водопостачання.

З 20 серпня у попередньому обсязі відновлено до кінця 2023 року надання

безкоштовної медичної допомоги українським біженцям, які перебувають в Ізраїлі.

В Ізраїлі компанія SUFRESCA розробила спеціальну істивну оболонку, що зберігає овочі та фрукти свіжими тривалий час. Вона запобігає випаровуванню вологи, але одночасно дозволяє овочу або фрукту дихати. Оболонку не видно, її товщина не перевищує кілька мікронів. Усі інгредієнти оболонки – натуральні, тому вона невідчутна, так як не має ні смаку, ні запаху. Охочі завжди можуть змити її під проточною водою.

У лікарні "Рамбам" застосовують нову техніку, що дозволяє випрямити дітям дуже маленького росту викривлені стегнові кістки та голілки майже без болю та пошкодження м'язової тканини, а потім подовжити їх за допомогою магнітних штифтів, довжину яких дитина може збільшувати самостійно. Таким чином долається генетичний синдром поразки зони зростання кісток, що призводить до викривлення ніг і карликовості у хворих дітей.

Протягом серпня в небі над Ізраїлем можна було побачити величезний Місяць, тому що він, рухаючись еліптичною орбітою, підійшов до Землі на близьку відстань.

Команда Тель-Авівського університету зайняла третє місце на Міжнародній олімпіаді з математики серед студентів.

ПОРАДИ ГОСПОДАРЦІ ЧОРНОСЛИВ

Чорнослив – дуже корисний продукт. Багато його властивостей не можна зустріти в інших фруктах.

Чорнослив – один із найефективніших засобів для профілактики серцево-судинних захворювань та гіпертонії.

Чорнослив містить у 1,5 раза більше калію, необхідного для правильної роботи нирок, ніж у бананах.

Чорнослив – найбагатший антиоксидантами фрукт. Вони сприяють підвищенню імунітету, а також опірність організму.

Чорнослив перешкоджає виникненню тромбозів, інфарктів та інсультів.

Чорнослив поглинає вільні радикали, що руйнують організм, а це відмінна профілактика онкологічних захворювань.

Чорнослив шкодить розвитку шкідливих бактерій, а це – профілактика таких тяжких запальних захворювань, як астма, остеоартроз, ревматоїдний артрит.

Неоціненними є корисні властивості чорносливу для нормалізації рівня цукру в організмі. Його розчинна клітковина підвищує чутливість до інсуліну і тому може відігравати корисну роль у профілактиці та лікуванні цукрового діабету.

Чорнослив викликає почуття швидкого та приємного насичення. Ця його якість використовується в багатьох оздоровчих дієтах, що сприяє легкій втраті ваги; при цьому в організмі зберігається необхідний

баланс усіх вітамінів, мікроелементів та кислот.

Чорнослив сприяє роботі кишечника і є профілактикою запорів.

Декілька рецептів страв з чорносливом:

Вітамінна суміш «Паста Амосова»:
По 500 г. чорносливу (без кісточок), родзинок, кураги, волоських горіхів, половину лимона промити, підсушити, подрібнити. Додати півсклянки меду. Ретельно перемішати. Зберігати у скляному посуді (краще – у холодильнику).

Варення з чорносливу (900 г подрібненого) з цукром (300 г); після доведення до кипіння можна додати 40 мл свіжого лимонного соку.

Гречана каша з чорносливом (на 1 склянку крупи 100 г дрібнонарізаного чорносливу).

Тушковане м'ясо з чорносливом (500 г на 1 кг м'яса); можна додати 200 г мигдалю, 4 столові ложки меду, по 1 ч. ложці шафрану і кориці.

Десерт з чорносливом (без кісточок) та горіхами зі сметаною (всі інгредієнти по 100 г), цукор (3 стол. ложки), вино червоне (2 стол. ложки). Половинки чорносливу нафарширувати трохи прожареними ядрами волоських горіхів. Цукор розбавити в 150 мл води, довести до кипіння, загустити на повільному вогні, у цьому сиропі потушувати чорнослив з горіхами 10 хвилин (за 2 хвилини до кінця влити вино). Викласти у креманки, посипати цукровою пудрою, полити сметаною.

“ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ”

Онлайн курс "ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ" вже розпочав свою роботу.

Ви ще можете встигнути приєднатися до групи.

Ми запрошуємо Вас до груп підтримки, які спрямовані на надання знань і навичок, завдяки яким Ви відчуєте можливість впоратися зі складними ситуаціями, набудете гнучкості мислення та психологічної стійкості, створите свої внутрішні опори.

Разом ми станемо сильнішими та емоційно стабільнішими.

Зустрічі груп відбуватимуться під керівництвом досвідченого фахівця щотижня офлайн для жителів Одеси та онлайн для учасників нашої громади, які проживають в інших регіонах Одеської та Кіровоградської областей.

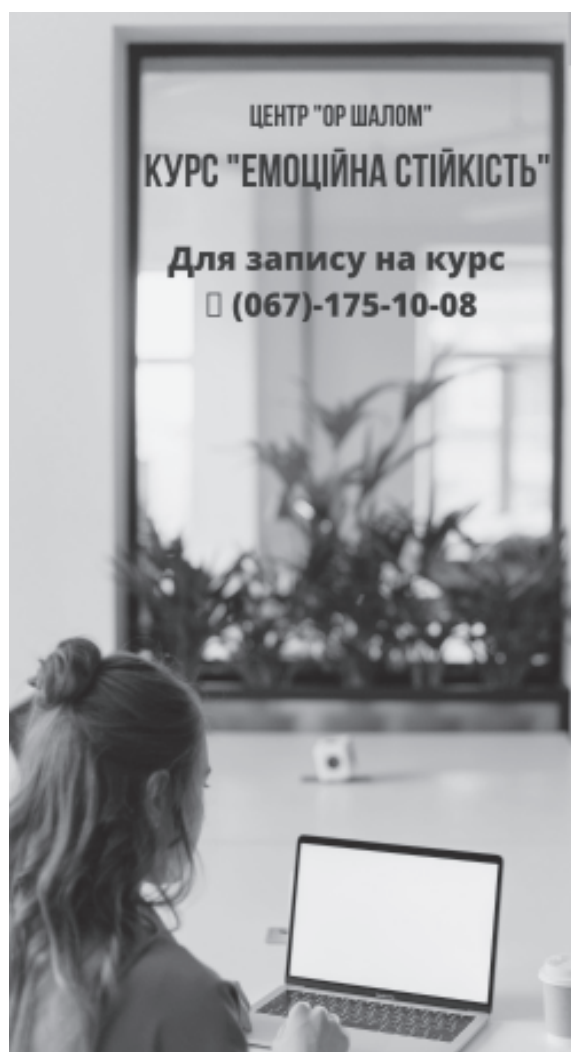
Вік учасників: 25-60 років.

Телефон для запису:

(067)-175-10-08

— центр "Ор шалом".

Проект за підтримки JDC www.jdc.org

Марк Штейнберг

“ЄВРЕЙСЬКИЙ ЦИТ СРСР”

Продовження. Початок у №177

ЛІТАКОБУДУВАННЯ, КОРАБЛЕБУДУВАННЯ

Скорочено

І ще про одного єврея я хочу розповісти, хоча він і не був авіаконструктором. Ось остання, написана ним за кілька місяців до смерті, 1998 року, автобіографія. **Галлай Марк Лазаревич** народився в Петербурзі 16 квітня 1914 р. Мав вищу технічну освіту (Ленінградський політехнічний інститут). З 1937 по 1958 рр. працював льотчиком-випробувачем конструкторських бюро і науково-дослідних інститутів авіаційної промисловості. Літав на літаках 124 типів і призначень.

У 1941—1943 рр. брав участь у Великій Вітчизняній війні в якості льотчика, командира ланки, заступника командира ескадрильї. Вийшов у відставку у званні полковника. Випробовувальну роботу поєднував із науково-дослідною. Опублікував близько 30 наукових робіт. Доктор технічних наук, професор, академік Академії транспорту Російської Федерації. Брав участь у підготовці першої групи радянських космонавтів.

Після завершення льотної діяльності з 1975 р. займався лише літературною працею. Член Спілки письменників з 1965 р. За участь у боях йому присвоєно звання Героя Радянського Союзу та заслуженого льотчика-випробувача СРСР. Нагороджений 11 орденами та 15 медалями. Однією з малих планет Сонячної системи присвоєно найменування “Галлай”. Помер 1998 року.

І ще хочу розповісти про вісім радянських видатних конструкторів, які створювали двигуни для бойових літаків. Всі вони євреї та в СРСР займали значні посади в конструкторських бюро, були засекречені. А потім — іммігрували в Ізраїль. Але там їхні знання, досвід у галузі військового літакобудування були нікому не потрібні.

Творець реактивних двигунів для винищувачів МіГ доктор технічних наук лауреат Держпремії СРСР **Юхим Бекер** в Ізраїлі підмітав вулиці і доглядав за старими. Тим же займався в Кірьят-Гаті доктор технічних наук, професор **Абрам Франк**. Той самий, який створив двигуни для сучасного стратегічного бомбардувальника Ту-22.

У минулому ведучий спеціаліст ОКБ реактивних двигунів **Ілля Ліщинський** працював майстром на крихітному шкіряному заводі. 68-літній доктор технічних наук, спеціаліст по газовим турбинам із світовим ім'ям **Рафаель Приампільський** не зміг ніде влаштуватися на роботу. Така ж доля спіткала видатних фахівців по реактивним двигунам **Михайла Перського** та **Олександра Бакста**, чії двигуни і сьогодні стоять на російських бойових літаках. Мили під'їзди до житлових будинків великі двигуни, доктори технічних наук, заслужені винахідники СРСР **Олександр Раві** і **Генадій Свірніков**.

Швидше всього вони продовжували б займатися цим до кінця днів своїх, якби не спала на думку професора Давида Ліора ідея використати науковий та конструкторський потенціал цих людей. Він створив компанію «Беккер Андаса», творче ядро якої склали ці вісім видатних спеціалістів. І зумів зацікавити їх проектами головної військової авіакомпанії Ізраїлю РАФАЕЛЬ, яка придбала половину акцій «Беккер Андаса» та виділила їй невеликий завод для виготовлення експериментальних апаратів.

І незабаром на цьому заводі були зроблені нові двигуни для безпілотних літаків, аналогів яким за потужністю, економічністю і мінімальній масі не існує. Коли професор Ліор продемонстрував ці двигуни найбільшій американській компанії «Pratt and Whitney»,

її господарі запропонували йому 7 мільйонів доларів, переїзд його фірми до США. Але Ліор відмовився, і американці мають намір зробити великі інвестиції для будівництва в Ізраїлі заводу, який вироблятиме авіадвигуни недавніх ізраїльських працівників мітли.

КОРАБЛЕБУДУВАННЯ

Після Великої Вітчизняної війни радянський Військово-морський флот, по суті, мав досить-таки жалюгідне видовище. Чорноморський та Балтійський флоти залишилися майже без корабельного парку, не набагато краща ситуація була на Північному та Тихоокеанському. Реально у розрахунок можна було брати тільки кораблі, отримані за Ленд-лізу та в рахунок репарацій. Тому керівництвом країни було ухвалено рішення: на всіх підприємствах припинити суднобудування цивільного призначення і споруджувати тільки військові кораблі.

Кожен з учасників військового кораблебудування вносив в цю складну справу свій внесок і заслуговує бути зазначеним. Хоча в цьому розділі йдеться тільки про євреїв, назвати поіменно кожного нема можливості. Доводиться обмежуватися лише тими, хто в найбільшій мірі ніс відповідальність за створення Військово-морського флоту після війни, від чіх рішень - організаційних, науково-технічних, виробничих та інших — залежали бойові якості створюваних кораблів, хто очолював дослідження, керував проектуванням, будівництвом, випробуваннями та прийманням кораблів.

Активну участь у повоєнному будівництві Військово-морського флоту приймало чимало вчених - євреїв із багатьох областей науки та техніки. Найважливішим етапом на шляху створення кораблів є розробка їх проектів. Тут провідна роль належить Головним конструкторам кораблів. Євреї були серед них і успішно справлялися із поставленими завданнями. Успіху кораблебудування сприяла безпосередня участь у проектуванні євреїв - представників Військово-морського флоту, які спостерігали за виконанням в проектах вимог тактико-технічних завдань і договірних умов.

Зрештою, чималу роль зіграли і вищі воєначальники євреї — адмірала, про яких необхідно хоча б дуже лаконічно розповісти у цьому нарисі. Почати хочу з **Генкіна Абрама Львовича**, який народився у місті Орша в 1909 року. Закінчив електротехнічний інститут, а в 1938 році — Військово-морську академію. З 1933 року — на флоті, корабельний інженер-механік. У роки Великої Вітчизняної війни — на бойових кораблях Балтійського і Північного флотів. Після Перемоги — начальник спеціального НДІ, контр-адмірал. З 1949 по 1970 рр. — начальник Головного управління радіотехнічного озброєння Військово-морського флоту, віце-адмірал. Він першим серед військових інженерів ВМФ став займатися практичним освоєнням радіолокаційної техніки на флоті та у 1940 р. захистив дисертацію на ступінь доктора технічних наук у галузі радіолокації. Понад 30 років А. Л. Генкін успішно займався розвитком та застосуванням радіолокаційної техніки. Був нагороджений 7 орденами, став лауреатом Державної премії. Пішов у відставку в 1970 році.

Олександр Кузьмич Усискін (Айзік Кусіелевич) народився в 1908 року в селі Захаркіне Тверський губернії. У 1926 році був покликаний на військову службу матросом, потім курсантом вищого

Військово-морського інженерного училища, яке він закінчив у 1935 році. Служив на бойових кораблях Балтійського флоту. У 1946 році був призначений в е д у ч и м інженером у Головне управління кораблебудування ВМФ СРСР. З 1953 року — він — заступник начальника, з 1960 року — начальник цього управління, контр-адмірал. З 1967 року — начальник Головного управління нової техніки ВМФ СРСР. Нагороджений п'ятьма орденами. Пішов у відставку в 1969 році.

Юровський Олександр Якович народився в 1904 в Батумі. Призваний на флот у 1923 році та зарахований до вищого Військово-морського училища, по закінченні якого служив на кораблях. У 1935 році закінчив Військово-морську академію і до початку Великої Вітчизняної війни служив керівником державного військового приймання на кораблебудівному заводі. З початком війни був переведений у Головний штаб Військово-морського флоту начальником відділу, а потім — одного з кораблебудівних управлінь. Звання контр-адмірала йому було присвоєно в 1944 році. Після Перемоги продовжував служити на тієї ж посаді. Нагороджений шістьма орденами. Був звільнений у запас в 1952 році у 48-річному віці. Помер у 1986 році, через 34 роки після звільнення зі служби.

Михайло Йосипович Яновський народився в Новгороді в сім'ї колишнього кантоніста у 1888 році. Прийняв православ'я, щоб вступити до Морського інженерного училища, яке закінчив в 1909 році. У 1910-1914 рр. служив на кораблях Балтійського флоту. У 1915-1917 рр. — в Головному управлінні кораблебудування. З 1917 р. був механіком на есмінці. У 1920 р. працював у Головному Морському технічному управлінні. З 1924 по 1927 рр. був на посаді помічника флагманського механіка штабу морських сил Балтійського моря. У Військово-морській Академії: в 1927-1934 рр. — викладач; в 1934-1937 рр. — ст. викладач; в 1938-1949 рр. — начальник кафедри парових турбін факультету військового кораблебудування.

Був видатним вченим в області корабельних енергетичних установок. Його перу належать понад 200 наукових робіт. Однак він попав в вахханалію «боротьби з космополітизмом», яка іноді перетворювалася на трагікомедію. Капітан 1-го рангу В. В. Василенко згадував, що коли він був курсантом-дипломником вищого Військово-морського училища в 1948 р., то там були організовані загальні збори з «викриття космополіта» - професора, контр-адмірала Яновського. Його мали «розвінчати і звинуватити», а потім розжалувати та посадити. За кілька хвилин до початку цих зборів раптом надійшло повідомлення про його призупинення, а ще через півгодини керівництво училища з трибуни, де повинні були звучати викриття, повідомило «радісну звістку»: Яновському присуджена Сталінська премія за книгу “Конструювання і розрахунок на міцність деталей парових турбін”. І замість звинувачень, з трибуни полилися привітання та хвалебні відгуки про книгу, яка тільки за годину до цього повинна була стати предметом звинувачення професора, до речі, важкохворої людини, котра незабаром покінула з собою.

Георгій Якович Альштулер народився в 1918 році в Петрограді. Закінчив у 1940 році

Ленінградський електротехнічний інститут. Інженер-електрик, спеціаліст з електроустаткування підводних човнів. У 1964-1984 рр. конструктор, потім заступник Головного конструктора Ленінградського проектно-монтажного бюро «Рубін», де преміювалися атомні підводні човни. Лауреат Ленінської премії (1957 р.)

Борис Якович Гнесин народився в 1903 році в Одесі, закінчив Одеський машинобудівний інститут, потім працював у конструкторських кораблебудівних бюро Ленінграда, брав участь у проектуванні лінкорів типу “Радянський Союз”. У 1947 — 54 рр. — конструктор ЦКЛ-1, потім до 1967 року — Головний інженер і заступник начальника ЦКЛ-25. Брав участь у створенні бойових кораблів та атомоходу “Ленін”. Йому належить авторство в проектуванні перших автоматичних систем пожегогасіння на кораблях. Лауреат Сталінської (1942) та Ленінської (1960) премій. Помер в 1975 р.

Яків Гілелевич Пановко народився 1 березня 1913 в Кобрині. Видатний вчений у галузі теоретичної та прикладної механіки, професор. У 1939 р. їм була успішно захищена кандидатська, а через рік — докторська дисертація. З 1940 по 1950 р. він служив в Червоній (Радянській) Армії, інженер-підполковник. На протязі двадцяти років (1964 - 1984) очолював кафедру теоретичної механіки Ленінградського кораблебудівного інституту, залишившись потім ще на вісім років професором цієї кафедри. Помер у 2002 році у Берліні.

Абрам Самуїлович Кассацієр — єдиний Головний конструктор радянських підводних човнів-євреїв, народився в 1900 р. У 1926 р. закінчив Ленінградський політехнічний інститут. З 1931 року працював інженером на суднобудівному заводі, потім у Народному комісаріаті суднобудівної промисловості. Був Головним конструктором проекту відновлення англійського підводного човна «Л-55», потім працював Головним конструктором Балтійського заводу. З 1936 року Абрам Кассацієр — уповноважений Головморпрому в Італії і спостерігач за будівництвом кораблів, замовлених для радянського ВМФ.

У 1938 році був репресованим, працював в «шарашці», був Головним конструктором проекту підводний човен С-135. Його особливістю було використання авіаційних дизелів як єдиних двигунів для надводного і підводного ходів — перший в світі закінчений зразок субмарини з таким двигуном. Потім він займав посаду Головного конструктора підводного човна М-401, за який в 1948 році став лауреатом Сталінської премії. До того часу його і ще велику групу ув'язнених з «шарашки» звільнили. В списку фахівців, представлених тоді до дострокового визволення, євреї становили майже третину. Серед них були **Бігам Борис Лазаревич**, інженер-технолог, **Брагін Давид Якович**, який вніс ряд цінних пропозицій по заміникам металів і скорочення виробничого циклу обробки деталей, **Вольф Анатолій Оскарович**, **Лерман Йосип Фроїмович**, **Ляц Фроїм Йосипович**, **Уманський Наум Львович**, ведучі фахівці по реактивним двигунам, **Утевський Юсіф Хайкелевич**, інженер-технолог, **Шлезінгер Борис Ісаєвич**, відомий винахідник.

Далі буде

ЛЕОНІД УТЬОСОВ: ЮВІЛЕЇ — 2023

Наш видатний земляк Леонід Йосипович Утьосов прожив велике та насичене життя. Тож практично кожного року ми маємо змогу відзначати не один-два, а одразу кілька «утьосівських» ювілеїв. Не став виключенням і поточний, 2023-й.

110 років тому, а саме 20 лютого 1913 року, у Кременчугу він мав свій перший акторський бенефіс. Це означало, що до звичайної ціни білету додавалося кілька копійок – на користь бенефіціанта. Для такої події Утьосов обрав оперету «Таємниці гарему» популярного у той час композитора Валентина Соболевського та маленьку п'єсу «Без протекції». Наприкінці вечора від своїх колег він отримав срібний портсигар і годинник.

Через 30 років, у листопаді 1943-го, вже знаменитим співаком та керівником власного колективу, Утьосов разом з музикантами свого оркестру передав радянським льотчикам два літака, які було придбано на кошти оркестру. Вони отримали назву «Веселі хлоп'ята».

Перекинемо календар ще на 10 років вперед і можемо відзначити **70-літній ювілей** появи першої платівки із записом легендарної пісні «У Чёрного моря», до створення якої долучилися одразу троє одеситів – поет Семен Кірсанов, композитор Модест Табачников і наш герой як перший її виконавець.

Продовжуємо подорож у часі. **Ще через п'ять років, у січні 1958-го** Утьосов отримав почесне звання «Народний артист РРФСР».

А через 10 років, у 1968-му, вийшла остання патефонна платівка із записом пісень у його виконанні...

Про ще три ювілеї ми хочемо розповісти детальніше.

Чорний хід до квартири, де народився Леонід Утьосов (фото 1960-х рр..)

2 лютого 1923 р., тобто сто років тому, 28-річний артист пітерської трупи «Палас-театру» ошелешив глядачів неймовірною виставою «Від трагедії до трапедії». Утьосов показує все», де він продемонстрував усі грані свого непересічного таланту.

Як драматичний актор Утьосов виступив у фрагменті зі славетного роману Достоєвського «Злочин та покарання». Він грав Раскольнікова, а роль слідчого Порфирія Петровича виконував відомий театральний актор Кіндрат Яковлев. Далі була сцена з оперети Жака Оффенбаха «Прекрасна Елена». Тут партнеркою нашого героя виступила Єлизавета Тіме, теж знаменита драматична актриса. Потім було зіграно кумедний скетч «Американська дуель».

Далі – дивертисмент: гумористичні оповідання; куплети; пародії; ексцентричний танок; тріо – рояль, скрипка та віолончель (чи варто казати, хто був скрипалем?!). Після чого публіка почула романси під гітару, побачила класичний вальс у дуєті з професійною балериною, реготала над номерами комічного хору, а наприкінці

Утьосов згадав свої циркові навички – клоунада, акробатика, жонгливання... Ну, здається, повний асортимент! Треба лише придумати ефектну назву. А чого довго думати, назва ж просто проситься: «Від трагедії до трапедії». Утьосов показує все».

Шість годин – з восьмої вечора до другої ночі – тривало це неймовірне дійство, яке ніхто у світі так і не зміг повторити.

«Це був навіть не успіх, швидше якийсь шалений фурор, надзвичайна сенсація. Публіка шаленіла, а гальорка біснувалася». Так описував свої враження захоплений побаченням Георгій Крижицький, який пам'ятав Утьосова ще по виступам в Одесі.

«Трюка не виявилось. Немає сумніву у тому, що ми маємо справу з великим, притому багатограним талантом». Це визнання було тим більш цінним, що походило від Едуарда Старка, одного з провідних критиків та музикознавців свого часу, автора книг про Шаляпіна, Собінова, Чайковського та ще багатьох видатних майстрів класичного мистецтва.

Прошло п'ять років, і в **1928 році**, в тому ж таки Пітері, який вже став Ленінградом, з'явився Театр сатири, де працював давній товариш Утьосова режисер Давид Гутман. Режисер запросив свого приятеля зіграти головну роль Андрія Дудки у комедії українського драматурга Якова Мамонтова. «Республіка на колесах».

Через багато років відомий драматург Володимир Поляков писав, що ця вистава була «гомерично смішною... Блискучі актори внесли в неї стільки свого, прикрасили її такою кількістю імпровізацій, що, по суті, написали нову п'єсу». Сам актор згадував,

що «Республіка на колесах» йшла щодня, інколи по два-три рази на день. Глядацького інтересу вистачило півтора роки, після чого вистава зникла з репертуару. Але не з історії. Тим, що її досить на забули, постановка зобов'язана пісні.

За сюжетом комедії у віддаленому українському селі пройдисвіт Андрій Дудка створює «демократичну республіку», засновує «раду міністрів» на колесах (вони живуть у поїзді), і сам себе обирає «президентом». Цю подію «міністри» відзначають гучною вечіркою, де новоспечений «президент» дає «концерт для народу», під час якого Утьосов співав пісню «С одесского кичмана». Вона миттєво стала шлягером. Тож, коли у 1932 р. артист записав її на платівку, то успіх був такий, що, куди б Утьосов не приїздив з концертами, скрізь вимагали: «Давай "кічман"!»

Сталося так і у Кремлі, куди якимось запросили утьосівський оркестр. До керівника оркестру підійшов черговий у формі з трьома ромбами в петлиці і сказав: «Товаришу Утьосов, будь ласка, заспівайте "С одесского кичмана"». Утьосов відповів, що не може цього зробити,

оскільки пісню заборонив виконувати начальник Реперткому (головний орган радянської цензури) Платон Керженцев. Через деякий час той самий черговий тихо пояснив, що побажання йде від самого Сталіна. Про подальші події Утьосов розповідав так: «Ну, товаришу Сталіну, самі розумієте, я відмовити не міг. Що вам сказати? Коли я скінчив, він курич люльку. Я не знав, на якому я світі і раптом він підняв свої долоні, і тут вони і цей, з кам'яним чолом у пенсне, і цей лисий у залізничній формі, і цей всесоюзний староста, і цей щербатий, у військовій формі з портупеею почали аплодувати шалено, ніби з ланцюга зірвалися...».

Через кілька днів у центрі Москви Утьосов зустрів того самого Керженцева. Звичайно, він не міг утриматись і сказав:

«А знаєте, Платоне Михайловичу, я днями виконав в концерті "Кічман" і навіть тричі повторив "на біс"».

Головний цензор країни зреагував миттєво: «Можете вважати себе безробітним».

Після цієї тиради Утьосов додав, що не міг відмовити людині, яка просила заспівати цю пісню. І сказав, хто був цим прохачем.

Буквально втративши дар мови, Керженцев пішов геть, навіть не прощаючись.

Отак, «Кічман» став першою піснею у репертуарі Утьосова, яка стала широко відомою, шлягером.

Зрозуміло, що гастрольний шлях оркестру Утьосова не міг проходити повз його рідного міста. Востаннє Утьосов зі своїм оркестром гастролював в Одесі у вересні 1963 р. У 68 років йому було вже важкувато вести програму, і роль конферансьє він передав Федору Ліпскерову, бабця якого допомогла з'явитися Утьосову на

світ божий. На одному з концертів глядачів чекала надзвичайно приємна несподіванка. Ось як згадував про це Давид Макаревський: «Пам'ятаю, одного разу під час "утьосівських" гастролей в Одесі випадково, як кажуть, прольотом, опинився Аркадій Райкін. Ми зустріли його в аеропорту і привезли до готелю "Красная", прямо у номер, де жив Утьосов... А увечері Райкін був на концерті Утьосова в Українському театрі. Сидів у правій ложі біля сцени, і його ніхто не бачив. І ось у другому відділенні концерту Утьосов несподівано підходить до ложі, нахиляється та витягує на сцену Райкіна. Що відбувалося у залі, передати неможливо. Аркадій Ісаакович сказав кілька слів про Утьосова, назвав його своїм учителем та виконав кілька монологів. Глядачі влаштували овацію двом чудовим майстрам радянської естради».

Ще одна цікава історія пов'язана з перебуванням Утьосова в Одесі 1963 р. Серед численних його шанувальників був електрик механічного цеху заводу імені Січневого повстання Євген Веклічов. Він наважився написати своєму кумиру листа, де серед іншого просив дозволу придбати у одеського фотографа знімки, які той зробив у вересні 1948 р. Відповідь була такою: «Я отримав Ваш лист із проханням дати дозвіл для Вас на придбання моїх карток. Із задоволенням даю цей дозвіл. Покажіть цей лист як "документ" фотографу».

Зі свого боку, Веклічов не лишився в боргу, а написав замітку «Зустріч з Леонідом Утьосовим», яку було вміщено 17 вересня 1963 р. у газеті «Знамя коммунизма» разом із рецензією А.Градзаєвського «Пісня, близька народу».

Листування продовжувалося і потім. Газета із замітками, трилистами від артиста, та кілька

згаданих фотографій, які передала дружина утьосівського адресата через одеського колекціонера Мойсея Гітельмахера, поповнили у 1985 р. колекцію майбутнього Музею-квартири Л.О.Утьосова в Одесі. Це були перші експонати музею, отримані зі сторони.

Підготував **Андрій РАЙКОВ**.

P.S. Більше про згадані вище події можна дізнатися з книги Едуарда Амчиславського та Олександра Галєся «Українська «рапсодія» Леоніда Утьосова».

Проводи на вокзалі

Виступ Л. Утьосова в Одесі

ОДЕСА У СТАРИХ ФОТОГРАФІЯХ

Рубрику веде Ілля Перстньов

В У Л И Ц Я П У Ш К І Н С Ь К А

Частина 7

Дорогі читачі, продовжуємо нашу прогулянку вулицею Пушкінською.

Будинок №16 (вул.Буніна, №17)— це чудова кутова будівля, побудована у класичному стилі з елементами еkleктики та історизму. Архітектори З.И. Шульмейстер та Ж.Л. Гофман будували цей будинок для Д. О. Тарасевича як прибутковий.

Про самого власника інформації практично немає, але є багато інформації про його рідного брата – Л.О.Тарасевича, відомого мікробіолога, патолога, імунолога та епідеміолога.

У роки Першої світової війни Л.О.Тарасевич — головний військово-польовий санітарний інспектор російської армії.

Від самого початку будинок був двоповерховий, але у 1891 році провели надбудову третього поверху, переробку даху та кутової вежі.

Будинок 16

Також у глибині двору є дворовий флігель, побудований за проектом тих самих архітекторів.

Будинок №18. Чудовий будинок. Балкони встановлені на кронштейнах. Чіткі лінії поділу поверхів. Все просто та лаконічно.

Будівля побудована у 1869 році, про це каже дата, яка знаходиться у люнеті воріт.

Про першого власника будівлі ми нічого не знаємо. До побудови будинку на цьому місці були двоповерхові будівлі складів та крамниць.

Але з 1875 року у будинку було розташоване Приватне семикласне жіноче училище Піллер, а трохи пізніше — Друга прогімназія, а також типографія П.Францова. У архівних документах цей будинок записаний, як «будинок Францова».

З 1898 року будівля належить Південно-Російському товариству печатної справи. При радянській владі — Друга типолітографія Одесполіграфа; Конверто-чистова фабрика, пізніше ПТУ поліграфістів, Професійно-технічне училище №1 кухарів та офіціантів Обласного управління професійно-технічної освіти.

Зараз — віще ПТУ морського туристичного сервісу. У різні роки у цьому приміщенні навчались: Ян Гамарник, Володимир Зеев-Жаботинський, Корній

Чуковський та багато інших, навіть товариш О. Фельдман, на честь якого, до війни, було названо Приморський бульвар.

Будинок №19. Збудований у 1849 році у стилі неоренесанс, архітектор Ф.Моранді. На дворовому флігелі збереглася дата.

Будинок належав Георгію Вучині — одеському першої гільдії купцю, члену облікового комітету Одеської контори державного банку, голові Одеського

виборчого комітету, члену Одеського комітету торгівлі та мануфактури, одному з ефорів грецького комерційного училища. В 50-ті роки 20-го століття у будівлі розмістилася редакція газети «Комсомольське плем'я».

Зараз це житловий будинок з адміністративними приміщеннями. На ньому встановлено меморіальну дошку, присвячену майстру художньої фотографії Дмитру Зюбрицькому, який мешкав у ньому з 1969 по 2003 рік.

Будинок 16

Будинок 18

Будинок 19

“ПЕРУКАРСЬКІ ПОСЛУГИ” ТА “МЕДИЧНИЙ ПЕДИКЮР”

В БФ “Хесед Шаарей Ціон” з липня 2023 року відновила роботу програма “Перукарські послуги”, а з вересня 2023 року відновить роботу програма “Медичний педикюр”.

Перукарські послуги та медичний педикюр надаються в рамках програми «Догляд вдома» для клієнтів зі статусом “Жертва нацизму” незалежно від соціального статусу та середнього доходу, статусу “Не жертва нацизму” одиноким, що отримують години догляду за програмою “Догляд вдома”.

Право отримання цих послуг мають клієнти, які не можуть виходити з дому, і це зафіксовано у функціональній діагностиці. Крім того, медичний педикюр мають право отримувати клієнти з цукровим діабетом або іншими захворюваннями, що обмежують можливість самостійної процедури педикюру.

Рішення про надання даних послуг та їх частоту приймає соціальна комісія Хеседа на підставі бюджетних можливостей організації.

ПРИТЧИ

ХВАСТЛИВИЙ СПОРТСМЕН

Одному спортсменові земляки часто казали, що він боягуз. Тоді він вирішив на якийсь час поїхати в інші країни. А повернувшись, почав хвалитися, що в інших містах здійснив безліч подвигів і на Родосі зробив такий стрибок, якого не зміг зробити жоден олімпійський переможець; підтвердити це могли б усі, хто там був, якби вони приїхали сюди. Але на це один із присутніх заперечив:

—Любий мій, якщо ти правду кажеш, навіщо тобі підтвердження? Ось тобі Родос — стрибай!

Якщо щось можна довести ділом, то на це нема чого витратити слова.

СПРАВЖНИЙ ПОЕТ

Поети складали пісні на славу могутнього падишаха, вихваляючи його силу, справедливість, мудрість і багатство.

Але одного разу падишаху доповіли, що чули пісню, в якій співається про його жорстокість, недалекоглядність і жадібність.

Падишах наказав знайти і привести до нього поета, який написав таку небезпечну пісню. Але як його знайти?

Слугам довелося всіх відомих поетів доставити до палацу. Кожному з них наказали заспівати пісню про падишаха.

Щойно поет співав пісню, що вихваляла падишаха, його тут же відпускали.

І ось залишився у залі останній поет. Він ударив по струнах і заспівав ту саму пісню, про яку доповіли падишаху. Пісню про його жорстокість, жадібність і дурість.

Не встиг поет заспівати пісню, як стражники схопили його, скрутили йому руки та кинули на землю.

— Стійте! — закричав падишах. — Обережніше! Відпустіть його! Я не хочу втратити єдиного справжнього поета у своїй країні!

ВОЛОНТЕРСЬКА ВІТАЛЬНЯ

Проект "Крила доброти"

Рубрику веде Віра Шаховцева

ЛЮДИ "ЗОЛОТОГО ВІКУ"

Початок у № 196

Про душевний спокій

Спокійно люди прагнуть здобуття внутрішнього спокою, душевної рівноваги, гармонії зі світом. Чому ж за тисячі років людської історії мрія про душевний спокій продовжує ховатися від нас? Чи не тому, що найчастіше ми не там шукаємо? Спокій і гармонію можна знайти лише всередині себе – вони багато в чому визначаються не зовнішніми обставинами, а нашим настроєм, оскільки людина обмежена лише тими стінами, які вона сама собі побудувала. Чому нам так потрібен внутрішній спокій?

– Ми почнемо бачити і цінувати ті речі, які ніколи не вважали важливими, такі як здатність ходити, їсти, дихати, мати дах над головою і радіти сонцю.

– Ми зможемо дізнатися, як максимально використовувати кожен момент буття, чудово знаючи, що ми всі колись покинемо цей світ. Наші відносини стануть позитивнішими, ми навчимося цінувати час, проведений поряд з тими, хто нам дорогий.

– Ми почнемо бачити різкі зміни у своєму здоров'ї, почнемо помічати уповільнення процесів старіння. Зрозуміємо, що їжа та алкоголь не є ключем до щасливого життя.

– Ми зможемо здійснювати контроль над своїми звичками та способом життя.

– Ми відчуємо себе впевненіше у ситуаціях, яких зазвичай уникали. Спокійніше будемо ставитись до неприємних подій і втрат, при цьому не вдаючи, що у нас все прекрасно.

У нашому житті завжди виникають стресові ситуації. Р е ц е п т р е а к ц і ї на таку ситуацію дуже простий: мовчання та бездіяльність. Якщо у відповідь на якусь ситуацію хочеться вилаяти або пустити в хід руки — відстороніться від неї. За хвилину-другу ви почнете тверезо мислити. І майже завжди виявляється, що цей стрес «ламаного гроша» не вартий. Ви відкриєте приголомшливу річ: 99,9% всіх стресів виникають через такі дрібниці, що залишається тільки дивуватися, як ми взагалі їх примудряємось помічати? Насправді, в житті дуже небагато речей, з приводу яких є сенс засмучуватися. Ці речі в житті кожної людини трапляються, на щастя, досить рідко, лише кілька разів за все життя. Це злочини будь-якого роду, які чинимо ми чи наші близькі, розлучення, смерть близьких чи насильство стосовно них. Це те, що справді стоїть сліз. Навіть хвороба не включена до цього списку, бо коли хворієш, треба лікуватися, а не «розпускати нюні»

Найсильніше нас лякає невідомість, адже те, до чого ми не можемо заздалегідь підготуватися, може бути небезпечним для нас.

Передбачити всі події неможливо, але наш мозок все одно намагатиметься добудувати реальність: подумати, передбачити. Так вибудовується наша власна реальність, яка, як правило, виявляється дуже далека від подій, що відбуваються насправді. Але наш мозок знову і знову намагатиметься добудувати хибну картину світу. Це порочне коло приносить нам нові розчарування, невдоволення та страхи. Ми вимагаємо від себе, від інших людей та обставин відповідності вигаданому нами шаблону. І коли світ не «підігрує» нам – відчуємо себе безпорадними та нещасними. Страх зростає, призводить до психологічних проблем та фізичних розладів, виснажує наші життєві сили. Як з цим боротися?

Крок перший: відпустити минуле, бо його вже неможливо змінити, або повернути колишні обставини, людей і почуття. Наведу приклад. Один мудрець, виступаючи перед слухачами, розповів їм анекдот. Аудиторія здригнулася від сміху. За кілька хвилин він знову розповів той самий анекдот. Лише кілька людей посміхнулися. Коли мудрець втретє розповів цей жарт, не сміявся вже ніхто. Мудрець сказав: "Сміятися завжди над одним і тим же жартом ви не можете ... Так чому дозволяєте собі плакати по тому самому приводу постійно?"

Розуміння того, що минуле – поза нашим контролем, дасть неймовірне полегшення. А наша пам'ять та почуття залишаться з нами. Відпустити минуле нам допоможе відчуття власної цінності. Кожен із нас народився для того, щоб виконати СВОЄ життєве завдання: у кожного СВОЯ доля, СВІЙ спосіб існування та самовираження. Ми прийшли у світ, щоб проявити свої таланти, знайти в житті свій шлях серед безлічі можливих. Коли ми зрозуміємо це, світ відкриється для нас по-новому. І, звичайно, нам допоможе відчуття власної цінності. Любов до життя, до цього світу, до будь-якої людини починається з любові до себе. Любити себе означає приймати себе таким, який ти є, як Боже творіння... В юдаїзмі є заповідь: «...полюби ближнього як самого себе...» (Талмуд, розд. 9.4 «Недарим»). Любити себе треба за те, що ВИ – це ВИ! Людина, яка любить себе, випромінює світло, створює навколо себе атмосферу доброти та гармонії. З такою людиною приємно спілкуватися та просто бути поруч.

Як навчитися любити себе? 1) Не боятися висловлювати свої емоції та почуття; 2) Пробачати себе та оточуючих; 3) Займатися своєю зовнішністю, приділяти час догляду за собою. Це корисно для здоров'я, а здорова людина завжди готова з радістю йти по життю; 4) Дбаючи про близьких, не дозволяти, щоб ця

турбота поглинула вас цілком, не забувати про себе.

Крок другий: прийняти те, що відбувається тут і зараз. Наше майбутнє багато в чому залежить від цього. Нам треба навчитися з вдячністю приймати все, що дає нам життя. Жити зараз означає справлятися з проблемами на час їх виникнення і розлучатися з ними, коли вони зникають. Не заціклюватися на застарілих стереотипах. Світ динамічний, він змінюється. Старі способи поведінки в новій ситуації часто вже не працюють, не дозволяють досягти бажаного.

Досягти внутрішньої гармонії здатні не тільки йоги або ченці, які живуть у якомусь віддаленому місці і медитують цілу добу безперервно. Гармонія цілком може бути досягнута людьми, які живуть звичайним життям, тобто це ми з вами. Це стан емоційної та розумової рівноваги, щастя, впевненості та внутрішньої сили.

Крім уміння «розбиратися» зі стресом (ми говорили про це у попередній статті), у досягненні внутрішньої гармонії багато залежить від нашого оточення. Хто ми насправді є, залежить і від людей, з якими ми проводимо найбільше часу. Це не обмежується лише нашими поглядами, емоціями та стосунками. Ми навіть зовні стаємо схожими на них. Якщо ми оточуємо себе людьми, які «ламають нам крила», постійно ниють, скаржаються, критикують нас, ми не зможемо зберегти душевний спокій.

До нас з усіх боків надходить різна, часто суперечлива інформація. Більша її частина має негативний характер. Потрібно навчитися обмежувати зовнішні джерела та використовувати лише ті, які нам справді необхідні.

Перебуваючи у спокої, ми бережемо свої внутрішні ресурси, даємо можливість організму в і д н о в и т и с я . Н а ш мозок після відпочинку підкаже відповіді на хвилюючі нас питання. "Пам'ятайте, тиша – іноді найкраща відповідь на запитання" (Далай - лама). Через деякий час стан спокою стане природним для нас.

У культурах усього світу існують традиції та шанування усамітнення. Великі духовні вчителі та їхні послідовники черпали натхнення на самоті. Це потрібно і нам. І добре, якщо це можна виконати на природі чи на балконі. Чи помічали ви коли-небудь, що можете цілий день тинятися в парку і відчувати приплив сил? А провівши годину в торговому центрі відчути себе так, ніби вас переїхала вантажівка? Перебуваючи там, де багато палять, ми залишаємо левову частку своєї життєвої сили.

Далі буде

Новини світу, України, Одеси

В Україні запустили у серійне виробництво розвідувальний безпілотник «Сірко», розроблений харківськими інженерами.

Внаслідок ударів по українських портах пошкоджено або знищено 34 об'єкти портової інфраструктури, які використовувалися при роботі "зернової угоди", та 5 іноземних суден.

За дев'ять днів через російські обстріли Миколаєва та Одеси було знищено 180 тисяч тонн зерна. Ще 13 тисяч тонн знищили у порту Ізмаїла.

Вже три державні заводи в Україні розпочали виробництво FPV-дронів – безпілотних літальних апаратів, оснащених камерою та передаючих відео в реальному часі на пристрій пілота, який може керувати дроном так, ніби він знаходиться у його кабіні.

Президент Зеленський підписав указ про звільнення всіх обласних військомів та призначення замість них бойових офіцерів. "Це люди, - сказав він, - точно знають, що таке війна і чому цинізм і хабарництво під час війни – це державна зрада".

Влада Черкаської області рекомендує хасидам утриматися від відвідування Умані на Рош а-Шана.

Міністр фінансів Німеччини та лідер ВДП Крістіан Лінднер під час візиту до Києва повідомив, що німецький уряд ввів у дію план довготривалої підтримки України на 5 мільярдів євро на рік.

Українські аграрії намолотили 27,3 млн. тонн зерна нового врожаю. На Полтавщині, Вінниччині та Одещині вже завершено збирання ранніх зернових.

1 серпня три іноземні судна прорвали російську блокаду «зернового коридору» стали на якір у порті Ізмаїл.

Місія ЮНЕСКО зафіксувала в Одесі пошкодження десяти об'єктів – пам'яток культури Всесвітньої спадщини внаслідок російських ракетних ударів. Сума загальних збитків – 2,5 мільярда доларів.

Чисельність наявного населення Одеської області на 1 січня 2023 року становила 2 млн 340 тис. осіб, з них 563 тис. пенсіонерів (24%).

Вперше з початку війни в Одесі відкрито шість пляжів, серед них два муніципальні (у районі 10 та 14 станцій В. Фонтану) та чотири орендованих. Усі вони мають неподалік укриття на випадок обстрілів та обладнані сітками, які запобігають потрапляння мін. Дно пляжів обстежили водолази на предмет вибухонебезпечних предметів.

20 серпня в Одесі було побито температурний рекорд дня: за всю історію метеоспостережень, тобто вперше за останні 120 років, температура повітря прогрілася до +36,4 градуса в тіні.

31 вересня в Одесі понад 90% шкіл працюватимуть у змішаному форматі – очно і дистанційно. У них навчатимуться близько 25 тисяч учнів.

НЕОРДИНАРНІ ОСОБИСТОСТІ

ОСОБИСТІ И ВОРОГ І ТЛЕР А!

2 жовтня 1914 р. у місті Володимир народився хлопчик, якого назвали Юдкою. Його батько Бер Левітан займався поширенням єврейським ремеслом – був кравцем, спеціалізувався на пошитті мундирів міським чиновникам та службовцям. Мати Юлія, як було тоді говорити, «вела будинок».

Їхній син з дитинства мав рідкісний за силою, тембром і виразністю голос. Коли матері хлопчаків, що загуляли, просили його покликати своїх шибеників додому, його гучний голос лунав по всій околиці. Він навіть отримав прізвисько «труба» – його голос міг подолати шум річки, що біжить, і 130 метрів, які розділяли два її береги.

Сімнадцятирічний Юра поїхав до Москви вступати до кінотехнікуму, але його не прийняли. Блукаючи московськими провулками, він натрапив на оголошення про набір дикторів у Радіокомітет. Серед двохсот молодих мешканців столиці, багато з яких були професійними артистами, невисокий худорлявий хлопець із буйною кучерявою шевелюрою різко відрізнявся своїм затрапезним зовнішнім виглядом – майка, шаровари, гумові капці та старомодні окуляри-велосипеди.

Левітан комісії не сподобався – надто багато мовних помилок та ще й акцент. Але за хлопця заступилися артисти Художнього театру, які теж були у комісії. Вони побачили в ньому артистизм та енергію, яких так не вистачало в радіопередачах 30-х, а головне – оцінили унікальний тембр голосу юнака та його силу. Не випадково згодом, коли Левітан був відряджений на головне будівництво країни, тільки він, ведучи репортаж, міг перебити голосом шум води, що падає з греблі Дніпрогесу.

Юрієві дали два місяці, щоб позбутися «оканья» та проблем з дикцією. Він щодня на весь голос читав різні тексти, причому всі літери «о» у словах змінював на «а». Так і впорався з говіркою. А для належної дикції та правильного дихання взагалі вигадав унікальну методику – вставляв на руки і, підвівши голову, намагався читати тексти так, ніби він спокійно сидить у кріслі. В результаті Юрій за кілька років навіть перевірив своїх вчителів з Радіокомітету.

Юрій Борисович починав із ролі рознощика газет та варника кави для іменитих дикторів. Поступово його почали випускати у нічний ефір – Левітан читав свіжі випуски періодичних газет, щоб мешканці віддалених регіонів країни могли їх почути першими.

І одного разу йому пощастило. Вночі, коли читав стажер Левітан, його почув Сталін. Вождь, який страждав на безсоння, працював ночами, і радіо в його кабінеті не вимикалося. Почувши Левітана, він відразу зателефонував тодішньому голові Радіокомітету СРСР і сказав, що текст його завтрашньої доповіді на XVII з'їзді партії, що відкривається вранці, повинен прочитати по радіо диктор, який щойно передавав статті з «Правди»...

Крім керівництва Всесоюзного радіо, яке тремтячими руками вписувало прізвисьце юного диктора у графік трансляцій, ніхто не знав, що хлопцеві було лише 19 років.

О 12 годині дня до студії привезли **запечатаний** пакет зі сталінською промовою. Білого від хвилювання Левітана провели до студії, де він протягом п'яти годин

читав священний текст, не зробивши при цьому жодної помилки.

Наступного дня юнак став головним диктором Радянського Союзу.

Усі найважливіші сторінки історії 30-х пройшли для СРСР із постійним голосом Левітана. Він читав тексти про вбивство Кірова, про невинних людей, яких репресували та вбили внаслідок «московських процесів», про вторгнення Робітничо-крістьянської червоної армії до Польщі та Фінляндії. Коли почалася Велика Вітчизняна війна, ніхто не мав сумнівів у тому, хто має читати зведення з фронту та головну політичну інформацію.

Війна, безумовно, стала «зоряною годинкою» Юрія Левітана. А всі роки Великої Вітчизняної війни країна із завмиранням слухала зведення Радінформбюро та накази Верховного Головнокомандувача, які він читав.

Що таке Левітан для нашої країни, розуміли не лише друзі. Зі зрозумілих причин при бомбардуванні Москви будівлю Всесоюзного радіо на німецьких картах завжди було відзначено червоним хрестом. Потрапили в нього, що правда, лише один раз, і то бомба не розірвалася. В результаті було наказано евакуювати Левітана до Свердловська, а потім до Куйбишева, хоча сам він чесно намагався відмовитися.

Гітлер особисто наказав, щоб після взяття Москви першим повісити Левітана. За легендою, Гітлер мав свої списки ворогів і черговість розправи з ними. Як не дивно, Сталін у цьому списку проходив під номером 2, а перший рядок займав Юрій Левітан. За його голову було обіцяно нечувану суму. За одними даними, це 100 тисяч марок, за іншими – 200 тисяч. І навіть якщо це вигадка, вона дуже схожа на правду і підкреслює, яку загрозу становив простий диктор навіть для такого могутнього ворога. Якось генерал Черняхівський сказав: «Голос Юрія Левітана був рівнозначний цілій дивізії». У народі був популярним анекдот:

«У Сталіна запитали:

– Коли буде перемога?

– Коли оголосить Левітан», – відповів Верховний Головнокомандувач».

І ось 9 травня 1945 р. саме Левітану було **довірено** оголосити про взяття Берліна та про Перемогу: «Увага! Говорить Москва! Працюють усі радіостанції Радянського Союзу! Велику Вітчизняну війну, яку вів радянський народ проти німецько-фашистських загарбників, переможно завершено. Фашистська Німеччина повністю розгромлена!»

За роки війни Левітан озвучив близько 2000 зведень Радінформбюро та понад 120 екстрених повідомлень. Пізніше, у 1950-х, його попросили знову наговорити їхню частину на магнітну стрічку, що тільки з'явилася, для збереження цих записів для історії.

Після війни він залишався провідним диктором Всесоюзного радіо, читав урядові заяви, вів репортажі з похорону Сталіна, з візиту до СРСР Річарда Ніксона, розповідав

про **політ** першої людини в космос. З останнім, до речі, пов'язана ще одна історія, яка відмінно характеризує Левітана як людину. Коли диктор випадково зіштовхнувся із Юрієм Гагаріном, він не знав, що йому сказати. Мовчки дивився на Героя Радянського Союзу і не міг повірити, що перед ним стоїть перша людина, яка побувала в космосі. У той самий час сам Гагарін також не міг придумати, як зав'язати розмову з голосом Радянського Союзу, який льотчик щодня слухав по радіо. Дві великі людини вважали один одного зіркою світового масштабу, але не могли визнати власної важливості.

Незважаючи на свою славу, особисте життя у Левітана не склалося. Одружився він у 1938 р. на красуні-студентці Інституту іноземних мов Раїсі. Молодята одружилися, у них народилася донька Наталія. Але через 11 років спільного життя дружина Левітана, яку друзі жартома називали Мадам Наказ, полюбила іншу людину.

—Що ж, йди. Залишимося друзями, – сказав Юрій Борисович. І до кінця днів справді підтримував із колишньою дружиною та її другим чоловіком дружні стосунки. Вони навіть Новий рік зустрічали разом.

—Це моя двоюрідна сестра, – представляв у компаніях Левітан колишню дружину.

Ідучи наступного дня після виходу дружини на роботу, він думав тільки про одне – щоб не здригнувся голос. Адже він не міг дозволити собі жодної секунди слабкості. Його голосом «говорила Москва», і знати про особисте життя Юрія Левітана нікому не належало. Тому мало хто знав, що Юрій Левітан (або ЮрБор, як звали його друзі та колеги) завжди був добрим чоловіком і чудовим батьком. Просто він зарано перестав належати собі.

Юрій Борисович більше не одружився і жив разом із донькою та тещею Фаїною Львівною. Та любила зятя, хай і колишнього, і всіляко намагалася створити вдома затишок.

Коли Левітану, якому за статусом належали всілякі пільги, запропонували перепустку в кремлівську їдальню, Фаїна Львівна відмовила його скористатися приємною на перший погляд пропозицією і сама готувала Левітану його улюблений вінегрет, який він міг їсти на сніданок, обід та вечерю.

Коли Раїса **овдовіла** та намагалася повернутися до колишнього чоловіка, Юрій Борисович відповів відмовою. Він все ще любив її, але не міг пробачити зради.

Голос Левітана знали мільйони, але мало хто знав його власника. Якось до диктора підійшов молодий постовий і розплився в посмішці.

— Дізнався, – подумав Левітан. – Тут не належить залишати машину, – чемно звернувся до нього міліціонер, – переставте свою машину туди, товаришу Ботвиннику.

Донька Левітана Наталія Сударікова народила сина Бориса, якого дід любив і

кожну вільну хвилину проводив із ним. Як і батько, Наталія працювала диктором на радіо, тато залишив їй свою трикімнатну квартиру в елітному будинку. Після виходу на пенсію вона мешкала там із сином.

Згодом Борис став вживати наркотики, постійно скандалив із матір'ю. А в лютому 2006 р. сталася трагедія – Наталю було вбито її сином у власній квартирі. Про вбивство випадково дізнався сусід і повідомив міліцію. Жінка була жорстоко побита, обличчя порізано ножом, голова проламана. Щастя, що Левітан не дожив до цього...

Починаючи із сімдесятих років Юрій Борисович майже не виходив у прямиий ефір. Начальство вважало, що голос Левітана асоціюється у населення з якимись надзвичайними подіями. Мовляв, не читати ж дикторові, який оголошував про початок війни чи салюту на честь Дня Перемоги, зведення про підсумки жнив.

І Левітан, якому першому серед дикторів надали звання народного артиста СРСР, став озвучувати кінохроніку, читав закадрові тексти до художніх фільмів, заново записав для історії повідомлення Інформбюро (під час війни виступи Левітана ніхто, зрозуміло, не записував). А ще він із задоволенням зустрічався з ветеранами, для яких його голос був так само святий, як сама пам'ять про минулі бої.

У серпні 1983 р. Юрія Борисовича запросили взяти участь у урочистостях з нагоди 40-річного ювілею з дня визволення Орла та Белгорода. Перед від'їздом Левітан поскаржився друзям на біль у серці, але на всі спроби відговорити його від поїздки незмінно відповідав:

—Я не можу підвести людей. На мене чекають.

Той серпень видався надзвичайно жарким – стовпчик термометра зашкалював за 40 градусів. На полі під Прохорівкою, де під час Великої Вітчизняної відбулася знаменита Курська битва, Юрію Борисовичу стало погано. Лікарі сільської лікарні, до якої доставили Левітана, нічого вдіяти вже не змогли...

Йому було лише 68 років. Похований Юрій Борисович у Москві на Новодівичому цвинтарі.

Загалом за роки роботи на радіо Левітан провів близько 60 тисяч різних передач. Нагороджений трьома орденами. Його ім'ям названо вулиці в рідному Володимирі, а також в Одесі, Уфі, Твері, Алма-Аті, Дніпрі. У центрі Володимира встановлено пам'ятник Юрію Левітану.

1987 р. Олександр Городницький присвятив йому такі рядки:

“Я помню грозный этот голос
В те исторические дни.

Он был подобьем правды голой
И дымной танковой брони...”

Краще про людину, чий голос у роки війни знав практично кожен, мабуть, і не скажеш.

Михайло Гаузнер

(за матеріалами Вікіпедії, статтям А. Коновалова в «Історія. РФ», «Великий голос і скромна людина: ким був Юрій Левітан?» у СВІТ-24, «Ким був Юрій Левітан» у «24 ЗМІ», І. Микуленка «Голос перемоги. Юрій Борисович Левітан», матеріалам з «Кіно-театр. Ру», «Навколо ТБ»).

Країна Поезія

Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ

Народився в 1936 р. в Первомайську Одеської області. Навчався на акторському відділі Київського інституту театрального мистецтва, потім у Всесоюзному державному інституті кінематографії. Працював на кіностудії ім. О. Довженка. Відзняв стрічки «Ескадра повертає на захід», «Дума про Британку», «Тихі береги», «Климко». Автор збірок «Атомні прелюди», «Сто поезій». «На срібнім березі», «Цю жінку я люблю»; повістей: «У глибині дощів», «Літо на Десні»; роману «Северин Наливайко». Лавреат Держпремії України імені Тараса Шевченка, літпремії «Благовіст», Фондації Антоновичів (США). Помер у 2004 році. Похований у Києві на Байковому кладовищі.

Ти — вся любов. Ти — чистота,
Довірливість благословенна.
Твоя краса мені свята,
Твоя любов мені священна.
Трояндо неба і землі,
В тобі всі їхні барви грають...
У мене сльози розцвітають,
Цвітуть думками на чолі.
В будинок твій я входжу, наче в сад,
І для тривоги моїх, турбот моїх, досад
Мені дарує він красу землі і неба.
Я першим поглядом завжди
дивлюсь на тебе,
Тобі присвячую я літ своїх світання,
Весну думок, весну свого кохання.

Ви, як стежка, кохана.
Лине сон мій по вашій стежині.
З неба падають зорі в дзьоби журавлів.
На крило небокраю сіла хмара
в червоній хустині
І задумалась, тиха, над краєм землі.

Засинайте, спочиньте...
вашої мрії я серцем заграю
В бузину сопілку дитинства свого,
Бо у ваших долонях голос мій
достига урожаем,
Тихоплинні слова колісають його.
Засинайте, спочиньте...
Спить у казці лиха бабаюка,
На газеті заснула
біля мене хороша розлука,
Чебрецями і вишнями пахне вона...
Із крила небокраю впала хмари
червона хустина,
І виглядує вірш мій,
наче хлопчик рудий, із-за тину...
Бузинова сопілка у золоті сну...

Це ти? Це ти. Спасибі... Я журюсь.
Проходь. Сідай. У дні оці і ночі
Вчорашніми очима я дивлюсь
В твої сьогоднішні передвечірні очі.
Чим ти збентежена?... Оце я тут живу.
Отут я видумав себе й тебе для тебе.
Отут я серце винявчив для неба,

Не знаючи тоді, що небом назову.
Тепер послухай: з нашого жалю
Тепер залишилися одні слабкі півзвуки.
Любові нашої обличчя не люблю.
Її обличчя - то обличчя муки...
Кажу ж, кажу ж у звіреному сні
У зимі, в осені, у літі, у весні:
Весною, літом, восени, зимою
Дві білих піснєй рук твоїх зі мною.
Ти - ранок мій, ти - південь мій і вечір.
Ти - ніч моя... Хоч все на світі - втеча!

Вас так ніхто не любить. Я один.
Я вас люблю, як проклятий. До смерті.
Земля на небі, вечір, щастя, дим,
Роки і рік, сніги, водою стерті,
Вони мені одне лиш: ви і ви...
Димлять століття, води і народи...
Моя ви пам'ять степу-ковили,
Зорі небесний голос і свободи.
Дивіться, гляньте: мій - то голос ваш:
Як світиться він тепло на світанні...
Я вас люблю, як сіль свою Сиваш,
Як ліс у грудні свій листок останній.

Дитячий
куточокНаталія
Забіла

Серпень

Йшли з серпами
в поле жниці
У далекій давнині:
Вже покошена пшениця,
Треба жати ячмені.

Сонце жниць пекло нестерпно,
Руку муляли серпи.
Клав у копи місяць Серпень
Потом зрошені снопи.

Гуркотять в степах комбайни,
Наших нив не вижне серп!
Тільки місяць урожайний
Зветься Серпнем дотепер.

Надія Красоткіна

Серпень несе свої чари і диво,
Ще й позолотою всіх покриває.
Всюди чарівно і жарко, красиво,
Хто цього в серпні не знає?..

Ну, а водичка несе
прохолоду
І вітерець гарно ж як повіває.
Хочеться зразу стрибнути
у воду,
Хто цього в серпні не знає?..

В серпні уже й цвіркуни
завзучали,
Груша і диня, й кавун достигає.
Ночі чарівні
вже довгими стали,
Хто цього в серпні не знає?..

Григорій Донець

Ходить серпень лугами
По ясній оболоні,
У корзинку збирає
Помідори червоні.

Перейшов через річку,
Зупинився в діброві, —
Стигне бронзове просо,
Пахнуть трави шовкові...

З таборами, з лісами
Вже прощаються діти,
Книги в школу готують,
А для вчителя — квіти.

Катя Валецька

Так швидко промайнуло літо.
Чомусь не віриться і досі.
Серпневим ранком тихо-тихо
У вікна заглядала осінь.

Ішла вона повільним кроком.
З сумними слізними очима.
Куди торкалась ненароком
Скрізь залишала жовті плями.

Ліниве сонце в синім небі
Вже так стомилося світити.
Закутатися хоче в хмари.
Поспати трохи, відпочити.

Птахи збираються в дорогу.
Прийшли холодні, довгі ночі.
Серпневим ранком жовта осінь,
Нам тихо заглядає в очі.

Ігор Січовик

Серпень

Я — завершальний місяць літа.
Мені в цей час —
не заважай.
Не можу й хвильки відпочити —
Спішу зібрати урожай.

Колись жита серпом косили,
Від того й Серпнем звать мене.
Тепер комбайни мчать стосили,
Їх дядько Серп не дожене.

Грицько Бойко

Щоб не запізнитись

Мама черепаха
В серпні, в перший раз,
Проводжала сина
В школу, в перший клас.

А чому це в серпні?
Ясно нам чому —
Щоб не запізнитись
На урок йому.

1		2	3	4		5	6	7		8
		9			10					
11	12									13
14										15
16		17		18		19		20		
		21	22				23			
	24					25				
26		27			28					29
30	31			32				33	34	
35			36				37		38	
39		40		41		42		43		
		44								
45						46				

За горизонталлю:

1. Старовинний український струнно-щипковий музичний інструмент. 5. Текст. 9. Стрибок у балеті. 11. Працівник сільського господарства. 14. «Чорна акула». 16.

Американський письменник, відомий своїми макабричними (в стилі жаків) і містичними оповіданнями. 15.

Вдова англійського музиканта Джона Леннона. 18. Самовдоволенний франт, джигун. 20. Радянський літак. 21. Ідка іронія. 24. Деревна шкіра. 25. Назва ріки Ельба у Чехії, Лужиці у Польщі. 27. Кравецький термін. 30. Настінний світильник. 32. Місто в Швейцарії, в кантоні Берн, окружний центр. 33. Вал, коток, циліндр, що обертається. 35. Муніципалітет у Франції, у регіоні Лімузен, департамент Крез. 38. Нота. 39. Дисквід. 44. Неповна рима, в якій співзвучні тільки наголошені голосні звуки. 45. Вид мистецтва, що відображає життя в сценічній дії, яку виконують актори перед глядачами. 46. Верхнє внутрішнє покриття в будь-якому приміщенні.

За вертикаллю:

1. Солодке рідке блюдо. 2. Йоганн Себастьян ... (німецький композитор). 3. Символ. 4. Академія технологічних наук. 5. Запорізький автомобілебудівний завод. 6. Ушр. 7. Нічия в шахах. 8. Позбавлення життя як вища міра покарання. 10. Трав'яниста однорічна олійна та кормова рослина родини хрестоцвітних із сизувато-зеленим листям і жовтими квітками. 12. У міфологічних уявленнях пізньоантичного язичництва — персоналіфікація часу. 13. Засновник Мантуї. 17. Індивід. 18. Плата за перевезення вантажів морськими шляхами. 19. Документ, що дає право одержати щось або дозвіл на що-небудь. 20. Велике приміщення для зберігання зерна. 22. Група довгохвостих папуг. 23. Замісник. 26. Тверда чорного кольору речовина, одержувана способом вулканізації гумових сумішей. 28. Представник автохтонного етносу України, переважно християн східного обряду. 29. Грубе волокно. 31. Червоно-бурий шар на поверхні заліза, який утворюється внаслідок його окислення. 34. Урочистий вірш, присвячений якійсь видатній події, відомій

особі. 36. Відповідальна посада. 37. Електричне відгалуження, яке вмикають паралельно до основного кола для відведення частини електричного струму. 40. Останній правитель I династії Ранняго царства Давнього Єгипту (бл. 2890 до н. е.). 41. Відомий за грецькими джерелами пенджабський раджа, який бився з Олександром Македонським. 42. Вимірюється годинниками. 43. ...-таки.

Відповіді до кросворду в № 202

За горизонталлю:

1. Дуб. 4. Нок. 6. Ока. 9. Удача. 11. Ібсен. 13. Ра. 14. Акула. 16. Не. 17. Ідальня. 18. Па. 20. Сі. 21. Арк. 23. Ага. 25. Шия. 26. Тайпотрон. 27. Мен. 28. Ева. 29. Паб. 31. Ок. 34. По. 35. Спіноза. 38. Км. 40. Орава. 41. Ре. 42. Васса. 44. Ензим. 46. Агу. 47. Кун. 48. Іса.

За вертикаллю:

1. Дуреп. 2. Уда. 3. Ба. 4. Нака. 5. Кіль. 6. Ос. 7. Кен. 8. Анемія. 10. Чадо. 12. Бяня. 15. Улоговина. 19. Артек. 20. Синап. 22. Кан. 23. Апе. 24. Ата. 25. Шоп. 27. Морква. 30. Богема. 32. Епос. 33. Азан. 36. Ірак. 37. Овен. 39. Маг. 41. Рис. 43. Су. 45. Зі

Шановні клієнти!

Всі, хто має можливість допомогти
незможним людям,
спрямовуйте, будь ласка,
свої внески за адресою:
Україна,
м. Одеса, Приморський район,
БФ "Хесед Шаарей Ціон"
код ЄДРПОУ 34321888
IBAN: UA713510050000026006267265700
в ПАТ "УкрСиббанк"
МФО 351005
65023, м. Одеса,
вул. Ніжинська, 77/79.

Шановні клієнти!

Майстер із ремонту
дрібної побутової техніки
Приєм та видача
Четвер з 10.00 до 13.00 каб.246

Шановні клієнти!

Дрібний ремонт одягу
Приєм та видача
Середа з 9.00 до 12.00 каб.246
Четвер з 10.00 до 13.00 каб.246

Посмішка

Все, що намагаєшся стерти з пам'яті, залишається на совісті.

Втік папуга. Дітям до шістнадцяти ловити не рекомендується.

Посміхайтесь – це змушує людей ламати голову над тим, що ж у вас на думці.

Жодна робота не здається брудною, якщо її можна робити чужими руками.

Письменник – це не той, хто пише, а той, кого читають.

Якщо хтось сказав тобі: "Дурень!", – не поспішай думати, що він розумний, можливо, він так просто заявив про себе.

Якщо ви говорите з Богом, то це молитва. Але якщо Бог говорить з Вами, то це шизофренія.

Ніщо так не зближує, як добрий оптичний приціл.

У мене таке неприємне почуття, що ви маєте рацію.

Дурість – дар Божий, але не слід їм зловживати.

Бідність не лікується. Це доведено безкоштовною медициною

Коли з жінки не зводять очей, вона гарнішає на очах.

Жіноча логіка іноді нерозумна, але завжди незаперечна.

Вчора доводила чоловікові, що вмю мовчати. Зірвала голос.

Чомусь у мене таке почуття, що мій чоловік одружився вдаліше, ніж я вийшла заміж...

Не дати жінці домовити – це одна із форм витонченого садизму.

З роками вуха послабшали, на них не тримається локшина.

Якщо ти мовчиш, що ти цим хочеш сказати?

Домашній телефон потрібний хоча б для того, щоб знайти мобільний телефон.

Відвідувач поліклініки, який без черги пройшов до терапевта, потім відстояв чергу... до травматолога.

Купувати легко. Важко лише платити.

«Пломбу ставитимемо безкоштовно, або щоб трималася?..»

Життя – це рух: одні ворухать звинуваченнями, інші лякають вухами.

Буває – просто мовчиш, а тебе вже неправильно зрозуміли...

Тільки в день народження дізнаєшся, скільки у світі непотрібних речей.

Найпростіше у житті – зрозуміти який міст слід перейти, а який – спалити.

Дорогі друзі!

Культурний центр БФ "Хесед Шаарей Ціон"
запрошує вас на концерт, присвячений
Осіннім єврейським святкам,
який відбудеться 11 вересня о 14.00 в ЄКЦ "Бейт Гранд".
Запрошення можна отримати перед концертом.

Шановні клієнти!

БФ "Хесед Шаарей Ціон" продовжує видачу медикаментів
із гуманітарної допомоги.
Для їх отримання необхідно надати
рецепт із печаткою лікаря та заяву.
З питань наявності медикаментів звертатися до кураторів

Шановні читачі!

Культурний центр БФ "Хесед Шаарей Ціон"
оголошує набір на курси з вивчення
МІЖНАРОДНОЇ МОВИ ЕСПЕРАНТО
Адреса: вул. Ніжинська, 77/79, 2-й поверх, каб. 214
Тел.: 067 518 10 53; 767-72-39

ЮВІЛЯРИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН", ПРИЙМІТЬ ШИРИ ВІТАННЯ!

100 років

Лідольова Мальвіна

95 років

Шабс Петро

90 років

Дубовська Жанна

Ліфшиць Володимир

85 років

Агранович Лія

Ваксман Ганна

Гольдман Борис

Злочевська Ізабелла

Ільевич Людмила

Карнаухова Анета

Коваленко Ганна

Комейко Лариса

Коневська Аліна

Курикса Юрій

Лаврученко Ніна

Лапшина Любова

Матусевич Ганна

Носова Галина

Сікар Рита

Танфілова Юлія

Тіщенко Любова

Френкель Олена

Хрептулова Лідія

Шихієва Єльміра

80 років

Маслакова Елеонора

Басина Рімма

Вайнштейн Анетта

Коваль Леонід

Мейстель Олександр

Ройзін Геннадій

Сабельнікова Марія

Сідорський Григорій

Сокова Ганна

Суколовська Діна

Фраткіна Любова

ІМЕННИКИ – ВОЛОНТЕРИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"

Вайнштейн

Анетта

Вінарська Інесса

Волох Вікторія

Ємцова Інна

Єрецький Борис

Іванова Оксана

Кемель Андрій

Лейченко Лариса

Малина Алла

Мірошніченко

Людмила

Парфьонов Юрій

Слободяник Ганна

Шаховцева Віра

Засновник та видавець —
БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН" (м. Одеса)

Свідоцтво про держреєстрацію 1153-34-Р,
серія ОД, видано 7 червня 2006 р.

Газета видається за підтримки
Claims Conference и American
Jewish Joint Distribution Committee

Некомерційне видання. Розповсюджується безкоштовно
Реклама та оголошення публікуються безкоштовно.
Індекс видання — 09720

Надруковано у ТОВ "Press Corporation Limited"
21034 Вінниця, вул. Чехова, 12 А
Наклад 4100 прим. Зам. № _____

Головний редактор
Семен ВАЙНБЛАТ
Редакційна колегія:
А. Кесельман,
М. Гаузнер, П. Козленко
Комп'ютерна верстка
І. Глаголевський
Перекладач
А. Кузнецова

Надіслані матеріали
не рецензуються і не повертаються.
Листування із читачами —
лише на сторінках газети.
Редакція залишає за собою право
редагувати
і скорочувати надіслані матеріали.
Відповідальність за достеменність
фактів несуть автори.

Адреса редакції:
65023, Одеса, вул. Ніжинська, 77/79
Поштова адреса:
65045, Одеса, а/с 110
Тел.: 737-40-12
dobrasprava.ddns.net